DONDERDAG 18 FEBRUARI 1999
44ste JAARGANG - Nr. 7 - 35 Fr.
VLAAMS-NATIONAAL WEEKBLAD

VU

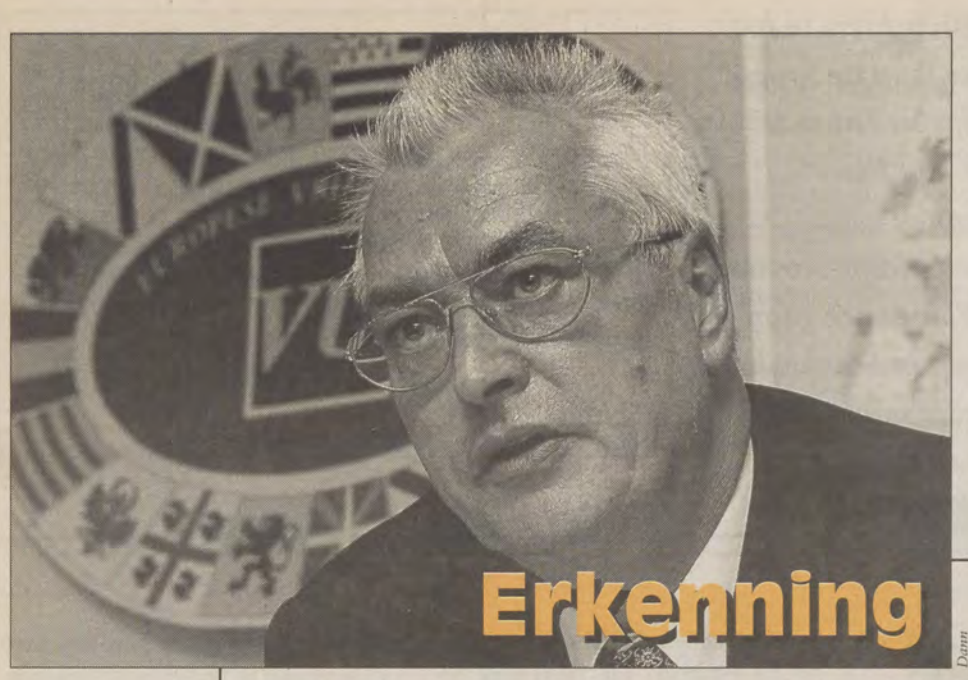

Dann

Erkenning

De CVP is uitermate verdeeld over de nakende staatshervorming, weet niet te kiezen tussen het federale en confederale model. Met de pertinente weigering van de Franstaligen om over een diepgaande staatshervorming te praten, legt de weifelende houding van de CVP, zoals VU-voorzitter *Patrik Vankrunkelsven* voorspelt, een tijdbom onder België.

Komt er geen verregaande staatshervorming, dan ligt de weg naar een pijnlijke scheiding en naar een uiterst onzekere positie van de hoofdstad, open. Niet enkel de Franstalige politieke wereld, ook meerdere Vlaamse excellenties en de arbeidersbewegingen weigeren dit in te zien. Deze groepen laten zich misleiden door ideologisch vooringenomen wetenschappers die menen dat de burger of de arbeider niet van een volgende staatshervorming wakker ligt. Ze vergissen zich, de publieke opinie is de communautaire problemen kotsbeu. Zowel bij Vlamingen als Walen slinkt de interesse voor de hoofdstad.

Het confederale model, met blijvende, maar doorzichtige solidariteit en met een noodzakelijke tweeledigheid op het Brussel terrein, is het enige middel om de pacificatie tussen de gemeenschappen te herstellen. De VU heeft tot taak om complexloos en op een verstaanbare wijze het confederale model aan de kiezer uit te leggen. Anderen zullen VU&ID nationalistische voortvarendheid en een gebrek aan sociale voeling verwijten. Het spook van het 'rechtse' en 'ondemocratische' Vlaanderen zal opdoemen. De inspanningen van de VU-mandatarissen hebben het tegendeel aangetoond. In de kolommen van ons weekblad wordt beschreven hoe VU-parlementsleden blijven ijveren voor democratisering van de instellingen, voor depolitisering, voor een niet verspillend Europa en voor een welbegrepen en realistisch pacifisme, een thema dat de jongeren aanspreekt.

Jarenlang hebben gewezen Europees parlementslid *Jaak Vandemeulebrouke* en zijn toenmalige medewerker *Bart Staes* als eenzame wolven tegen de hormonenmaffia gevochten. Vandaag is er een grondige mentaliteitswijziging bij de boer opgetreden, dit land beschikt ter zake over de strengste wetgeving van Europa. Staes en huidig Europees parlementslid *Nelly Maes* zetten het werk voort, want de top van de maffia kan verder begaan. Intussen kregen Vandemeulebroeke en Staes de *Karel van Noppen*-prijs. Het is een bewijs dat aanhoudende en consequente inspanningen worden erkend.

(evdc)

Hoe voller hoe leger ____ 4

Ode aan die fraude? ____ 6
Hove wel zeer hoffelijk! ____ 7
Alles voor de kijkcijfers ____ 13
De strijd duurt eeuwig ____ 14

Dood, maar levend symbool

Het toekennen van de *Karel van Noppen-prijs* aan Jaak Vandemeulebroucke en medewerker Bart Staes zal velen die de strijd tegen de hormonenmaffia steunen genoegen doen. Terecht werd dit duo gelauwerd, wij zijn daar fier over. Niet zozeer omdat het om twee medestanders gaat, maar omdat een rechtvaardige strijd een bekroning krijgt. Tevreden ook omdat nog maar eens bewezen wordt dat volksnationalisme veel meer is dan ,,taalstrijd'' of communautaire problemen. Volksnationalisme is de brede zorg voor het welzijn van de hele gemeenschap. Volksgezondheid is daar een belangrijk onderdeel van. Aan de basis van alle welzijn ligt de waarde die men aan het leven geeft. Vetmesters, apothekers, veeartsen, geneesheren, trainers, verzorgers die gewetenloos hormonenpreparaten aanmaken, kopen, verkopen en toedienen (al dan niet in ruil voor het grote geld) zijn misdadigers en moeten dan ook als dusdanig behandeld worden. Dat hun handelingen hen tot criminelen maken werd reeds in verschillende zaken bewezen.

Of het nu om vee gaat, om land- en tuinbouwproducten, om sportmensen maakt niet zoveel uit. De uiteindelijke bedoeling, via onwettige en gevaarlijke methoden natuurlijke processen afleiden naar hogere prestaties om meer profijt te rapen, is weerzinwekkend. Dat daarbij mensenlevens in het gedrang komen, maakt de misdaad nog groter.

Daarom is het passend dat de dood van Karel van Noppen jaarlijks herdacht wordt. De veearts, die als een hormonenjager bekend stond, werd op 20 februari 1995 vermoord. De herinnering aan zijn dood brengt even een adempauze in de waanzinnige tijd waarin wij leven. Of het *ogenblik* veel meer is dan een *moment* hangt af van de waarde die wij aan de gebeurtenis willen geven.

Van Noppen werd vermoord omdat hij in de weg stond van personages met dubieuze handel en wandel. Voor de voeten liep van gewetenlozen die overal te vinden zijn waar zeer veel geld kan verdiend worden. Of dit in sportmiddens is of op tweedehands automarkten, in de drugshandel of in ,,het vlees'', het maakt weinig verschil uit.

Misdaadkringen vinden en bevoorraden elkaar via duistere wegen en eigen wetten. De moord op Karel van Noppen gebeurde (wellicht) in opdracht van een netwerk van misdadigers dat *een schutter* heeft ingehuurd om de laffe daad te voltrekken. Evenzo werd de moord op André Cools door huurmoordenaars uitgevoerd, terwijl de opdrachtgevers (vooralsnog) onbekend blijven.

Afrekeningen zijn er in criminele milieus altijd al geweest, ze zijn echter weerzinwekkend wanneer ze uitgevoerd worden op mensen die begaan zijn met het algemeen welzijn. Daarom moet de dode veearts een levend symbool blijven, het is goed dat zijn dood jaarlijks wordt herdacht.

De inzet van Vandemeulebroucke in het Europees parlement en van andere VU-ers in de Wetstraat heeft er toe geleid dat vele wetten werden gecoördineerd en op elkaar afgestemd, zo kan controle efficiënter gebeuren; dat was voordien nauwelijks mogelijk. Toch blijft de gerechtelijke macht achterna hollen, daarom is het uitkijken hoe het Octopusakkoord daar verbetering kan in brengen.

Maar groter dan het verlangen naar wettelijke regelingen, hoe belangrijk ook, moet de brede zorg voor onze samenleving zijn. Voor onze ogen ontwikkelt zich de cultus van het geweld, een levenswijze die grove brutaliteiten als norm aanvaardt. Niet zelden spelen de media daarin een perfide rol.

Zo vonden populaire kranten (*Het Laatste Nieuws, Het Volk*) het nodig hun berichtgeving over de drie moorddadige rottweilers met een kleurenfoto van het zesjarige meisje te illustreren. Was het nu echt nodig om het leed op zo'n brutale wijze in de verf te zetten? Mag er niet een beetje meer eerbied zijn voor een kind dat op zo'n gruwelijke wijze van het leven werd beroofd? Wie wordt er uiteindelijk beter van deze verregaande schaamteloosheid?

Wij voelen ons echt geen zedenprediker, maar treden Freek de Jonge bij die in een vraaggesprek met *Humo* (2 febr., jl.) verklaarde:,,...ik vind dat je in een normloze tijd normen moet prediken, en dat je in een burgerlijke tijd normloosheid moet prediken. Aangezien iedereen nu totaal losgeslagen is, is het van het grootste belang dat daar (...) paal en perk wordt aan gesteld.''

Weggelaten is ,,met enige humor'', want deze Nederlandse cabaretier is een potsenmaker en zingt dus zoals hij gebekt is. Of met andere woorden: iedereen heeft zijn verantwoordelijkheid en moet deze dan ook gepast dragen.

Het is onze overtuiging dat, wil onze generatie niet ten onder gaan aan de cultus van geweld en geld, de maatschappij zeer dringend het gesprek moet aandurven over waarden en normen en het gebrek er aan .

Echt zéér dringend, omdat wij vrezen dat genezen ,,met enige humor'' niet meer zal helpen.

Maurits van Liedekerke

Groeten uit Rijsel!

Een luchthaven waar Nederlandstalige bordjes de Fransonkundige Vlaamse bezoekers de weg wijzen, cassières die aan de hand van liedjes van Dana Winner Nederlands leren, ... De Rijselse goegemeente heeft begrepen dat het ontvangen van gasten – en klanten! - aangenamer kan verlopen wanneer dat kan gebeuren in hun eigen taal. Nu gaan ook de Franse rijkswachters in het noordwesten van Frankrijk in de Brugse politieschool een mondje Nederlands leren om gemakkelijker met hun Vlaamse collega's te kunnen communiceren bij de bestrijding van de grenscriminaliteit. De Vlamingen gaan hun Frans wat bijschaven in Frankrijk. Daar kunnen veel federale ministers van België een puntje aan zuigen.

De schande

„Het is een grote schande dat Brabant, Limburg en Zeeuws-Vlaanderen niet samen met Vlaanderen één grote, mooie nationale staat kunnen vormen, want in het gebied onder de Grote Rivieren vind je dezelfde gemoedelijke levenshouding. Boven de Moerdijk heerst een totaal andere sfeer, als gevolg van het calvinisme. Dat heeft nooit iets moois voortgebracht. Alle mooie dingen in Noord-Nederland zijn geïmporteerd uit het Zuiden."

TV-rijkaard en neo-Belg Jef Rademakers in *Humo* van 9 februari 1999.

DOORDEWEEKS

In Begijnendijk verscheurden drie **honden** een meisje van zes jaar. Tot overmaat van cynisme hangt aan de poort van de tuin, waar het drama zich afspeelde, de waarschuwing „Ik heb maar vijf seconden nodig".

Er komt een Vlaams Vast Wervingssecretariaat voor **contractuelen.**

Verrassend Limburg: naast de das en de lynx blijkt ook de wilde **hamster** nog voor te komen in het zuiden van Limburg.

Brussel is de vierde **rijkste** regio van Europa. Henegouwen gaat lopen met de bedenkelijke eer de armste regio van België te zijn.

Zo'n 360.000 landgenoten staan geboekstaafd als **wanbetaler**. Samen hebben ze een kleine 63 miljard schuld.

Belgacom-'t-er-zo-niet: de ombudsman telecommunicatie kreeg vorig jaar liefst 9.000 **klachten** over de telefoonmaatschappij.

Fatima Bali, Agalevs bekendste allochtoon gezicht, is de partij meer dan **moe**. Bij de groenen wordt het verschil tussen theorie en praktijk altijd groter.

In zijn woning in Siloë, Zuid-Afrika, werd de Vlaamse benedictijn dom **Albert Peleman** (74 jaar) door inbrekers neergeschoten.

De klacht van een SP-gemeenteraadslid (uit St.-Genesius-Rode) over het aanbrengen van een **taalcode** (N of F) in het bevolkingsregister werd aanvaard, want in strijd met de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Ex-vakbondsman d'Orazio trekt zijn **eigen lijst** voor het Europarlement, hij krijgt daarbij steun van de PvdA.

Vergezeld van 30 journalisten en 70 zakenmensen en van Celie, zijn vrouw, is Jean-Luc **Dehaene** naar Zuid-Afrika vertrokken. Wegens een defect aan de klimaatregeling van de militaire Airbus werd de reis een dagje uitgesteld, ook een reservetoestel bleek niet bruikbaar.

GEEN REGISTRATIERECHT

De *Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer* verbiedt de gemeentebesturen om in het bevolkingsregister gegevens op te nemen over het taalgebruik van hun inwoners. Dat maakte Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden *Leo Peeters* (SP) zaterdag jl. bekend.

Eind 1997 stuurde Peeters, via de provinciegouverneurs, een rondzendbrief naar de faciliteitengemeenten. Daarin staat dat de Franstalige inwoners van Vlaams-Brabantse gemeenten telkens opnieuw faciliteiten horen aan te vragen. In onderling overleg gingen de burgemeesters van de zes faciliteitengemeenten tegen deze beslissing in en besloten ze tot 'burgerlijke ongehoorzaamheid'. Zoals voorheen worden de nodige overheidsdocumenten 'automatisch' en dus zonder de nodige aanvraag in de taal van de betrokkene verstuurd. Uiteraard moet men dan weten welke taal de ingezetene spreekt, daarom werd het taalgebruik van de inwoners in het bevolkingsregister opgenomen.

Op vraag van Vlaams gemeenteraadslid *John Byloos* heeft de 'privacycommissie' een brief naar het college van burgemeester en schepenen van de faciliteitengemeente Sint-Genesius-Rode verstuurd. Daarin staat dat de aanduiding van taalgebruik een persoonsgegeven is. De opneming van een dergelijk gegeven in het bevolkingsregister is niet vastgelegd in de wet van 19 juli 1991 betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Daarom is registratie inzake taalgebruik verboden. Minister Peeters steunt de beslissing van de privacycommissie. Hij wijst er bovendien op dat registratie van taalgebruik bovendien een 'verkapte talentelling' inhoudt.

GEEN TABAKS-PREVENTIEFONDS

Zolas bekend werd eind vorig jaar de antitabakswet gestemd. De wet verbiedt reclame voor tabak tijdens culturele- of sportieve evenementen. Vanuit Wallonië klonk heel wat kritiek op de wet, ze zou de doodsteek betekenen voor de autosportwedstrijden in Francorchamps. In feite zat ook premier Dehaene verveeld met de wet. Ze bracht de federale 'loyauteit' in gevaar en de premier wil er alles aan doen om communautaire tegenstellingen te vermijden. In de Kamer van Volksvertegenwoordigers stelde hijzelf voor om nog op één of andere manier een oplossing voor het 'probleem' te zoeken.

De Franstalige kamerleden *Jacques Lefevre* (PSC) en *Thierry Detienne* hadden de boodschap begrepen. Ze dienden een wetsvoorstel in tot oprichting van een 'tabakspreventiefonds'. Een bijkomende heffing op tabaksproducten zou het fonds spijzen. Ogenschijnlijk zou het dan ook dienen om de strijd tegen tabak verder op te voeren. Bovendien zou een deel van de middelen aangewend worden voor wetenschappelijk onderzoek naar de gevolgen van het roken.

In werkelijkheid zou het fonds gebruikt worden om de gederfde middelen voor sportactiviteiten te compenseren. Het fonds zou immers ook instaan voor steun aan culturele of sportieve organisaties. De Franstaligen hadden echter vergeten dat dit een gemeenschapsbevoegdheid is. En dus heeft de Raad van State het wetsvoorstel naar de prullenmand verwezen.

70% VAN GEEN TEL

Vlaanderen staat voor 70% van de Belgische export in. Daarom eiste de Vlaamse regering dat de pariteit in de raad van bestuur van de *Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel* (BDBH) zou worden opgegeven.

Op initiatief van federaal minister van Buitenlandse Handel *Elio Di Rupo* (PS) keurde het parlement in juni 1997 een nieuwe wet op de BDBH goed. Deze voorziet o.m. in een nieuwe samenstelling van de raad van bestuur van de BDBH. De Vlaamse regering verzette zich tegen de nieuwe wet en stapte naar het Arbitragehof. Bij de opmaak van de nieuwe wet, zo stipte de Vlaamse regering aan, is de federale wetgever zijn bevoegdheid te buiten gegaan en vond er geen overleg plaats met de gewesten. In afwachting van een uitspraak van het Arbitragehof liet de Vlaamse regering uit protest drie voorbehouden zitjes in de raad van bestuur van de BDBH onbezet.

Het Arbitragehof heeft het beroep van de Vlaamse regering verworpen.

SNEL, SNEL

Snel, snel, nog voor de nakende verkiezingen regent het politieke benoemingen. Elio Di Rupo wil aanstonds 'werk maken' maken van de vervanging van de BDBH-top. Er zal daarbij discreet maar vastberaden gezocht worden naar de nodige 'evenwichten'. Deze zijn makkelijker te bereiken wanneer zoveel mogelijk topfuncties 'ingevuld' moeten worden. De socialisten en de christen-democraten kunnen naar hartelust 'ruilen'. Er komen ook nog enkele plaatsen vrij in de raad van bestuur van de *Delcrederedienst.*

Nadat met succes enkele vrienden en vriendinnen topfuncties bij de Nationale Bank in de schoot werden geworpen, warmt de CVP zich nu ook op voor een belangrijke benoeming bij het Hof van Cassatie. *Patrick Duinslaeger*, de kabinetschef van Justitieminister *Tony Van Parys* (CVP), 'solliciteert' voor de job van advocaat-generaal bij het Hof. In feite is de betrekking reeds anderhalf jaar vacant verklaard. Om Duinslaeger de kans te bieden net voor verkiezingen van het kabinet naar Hof van Cassatie te verhuizen, werd de invulling van de openstaande betrekking uitgesteld. De gerechtelijke achterstand bij het Hof speelde blijkbaar geen rol. Het gaat hierbij toch maar om beroepen van Nederlandstalige onderhorigen. VU-kamerlid *Geert Bourgeois* is niet te spreken over deze 'onverantwoorde' gang van zaken en hekelt de 'superpolitieke' benoeming.

VUM

Mannen in witte pakken haalden Fons weg.

Redmond

Waarde Heer Hoofdredacteur,

Vriend De Liedekerken, daar dampt mij de koekoek! Dit jaar is de Rooie Rutten en niet ik tot prins carnaval verkozen. Hij heeft – jong geleerd is oud gedaan – natuurlijk alle stemgerechtigden omgekocht door een gratis vat te beloven in 'De Meter'. Dat het leeg was, De Liedekerken, heeft hij er niet bij verteld. Gezien hij een paars pakje droeg met een driehoek en een saccoche denk ik overigens dat dezen Tinky Winky Rutten een homofiel is, de stoot van zijn madam doet daar weinig van af.

Ik heb de afgelopen week ook met ledige ogen moeten vaststellen dat sommigen meer geld verdienen dan dat ze ervoor kunnen werken. 790.000 frank - heb ik gehoord van uw gewaardeerd Europarlementslid – verdienen die knapen om te gaan zeggen dat de anderen zich minder moeten verrijken. De Liedekerken: daar moet ik een hele week voor werken!

Et avec l'oeuil sur la campagne prochaine et pour vos lecteurs en Bruxelles je place aussi un petit message dans votre hebdo. A tous ce qui ne parle que le français à Bruxelles: aprend le neérlandais, nondedieu! Et pour les Falstaffs: la même chose!

Hoeft het gezegd dat de Bruine Maesen mij niet meer onder ogen durft komen nu ik beslag heb kunnen leggen op een tweetalig stripverhaal over een ontslagen politieman. Hij, die altijd heeft geroepen 'Ik nooit' moet nu tot zijn scha en schande erkennen dat zijn vrienden ook maar één ding willen: zichzelf in een zo zacht mogelijke zetel. En al de rest is zever, dat weet gij ook De Liedekerken. Zeg het dan eens!

Uw verontruste,

De Gele Geeraerts

KOEHANDEL

Zoveel geschenken voor de meerderheidspartijen en toch maken ze nog ruzie. In de federale regering zit er nog een vervelende staatssecretaris die een geweten heeft. Na jaren zwoegen en tegenkanting vanuit de eigen partij en de coalitiepartner, slaagde staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking *Reginald Moreels* (CVP) erin om het door schandalen geteisterde en geldverslindende *Algemeen Bestuur van Ontwikkelingssamenwerking* (ABOS) te hervormen. Niet dat de hervorming op alle punten voldoening Geeft. Toch was Moreels van plan om de gedelegeerd bestuurder van de *Belgische Technische Coöperatie* (BTC) op objectieve wijze te benoemen. De BTC, een vennootschap die het ontwikkelingsbeleid moet uitvoeren, is de vervanger van het ABOS.

Ter aanstelling van de gedelegeerd bestuurder van de BTC, schakelde Moreels een selectiebureau in. Dit zou garant staan voor een gedepolitiseerde selectie. Het staat nog niet vast wie uiteindelijk gedelegeerd bestuurder wordt, maar de PS is alvast van oordeel dat de mogelijke kandidaat een christen-democratisch 'etiket' heeft. De Franstalige socialisten eisen daarom dat zij een kandidaat mogen aanduiden voor het voorzitterschap van de raad van bestuur van de BTC. Moreels is in alle staten, eerder moest hij toezien hoe tegen zijn zin andere BTC-organen gepolitiseerd werden. De staatssecretaris wil dat de 'koehandel' wordt stopgezet. Moreels dreigt met ontslag uit de regering.

KERNWAPENVRIJ

Op vraag van SP-senator *Patrick Hostekint* heeft minister van Landsverdediging *Jean-Pol Poncelet* (PSC) bevestigd, noch ontkend dat er kernwapens opgeslagen liggen in Kleine Brogel. „*Hierdoor*", aldus Vlaams parlementslid *Johan Sauwens* (VU), „*wordt de bespreking van resolutie-1126 over een kernwapenvrij Vlaanderen brandend actueel.*" Volgende week woensdag wordt de door VU, Agalev en SP ondertekende resolutie in de commissie *Binnenlandse Aangelegenheden* van het Vlaams parlement besproken. Tevens vraagt Sauwens aan Vlaams minister-president *Luc Van den Brande* (CVP) een *Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid* samen te roepen. „*Deze federale conferentie moet duidelijkheid brengen over het standpunt van de Belgische federatie en haar deelstaten t.a.v. het nucleair non-proliferatieverdrag en de verdragsrechterlijke verplichting om het kernwapenarsenaal uit te schakelen. Vlaanderen kan een krachtig antinucleair signaal uitzenden door aan te dringen op de verwijdering van kernwapens uit Kleine Brogel.*"

Bert Anciaux, alliantievoorzitter van VU&ID, zal naar het voorbeeld in het Vlaams parlement ook in de Senaat een resolutie indienen om alle kernwapens in dit land te verwijderen. „*De directe en indirecte effecten van deze wapens overtreffen in alle aspecten deze van andere massavernietigingswapens. De Internationale Vereniging van Artsen voor preventie van Atoomoorlog waarschuwt dat zelfs het best uitgebouwde gezondheidssysteem machteloos staat tegenover een kernexplosie. Kernwapens zijn bovendien illegaal, de federale regering kan haar kop niet in het zand steken.*"

VUM

Aangekomen op Kaap de "Grote" Hoop.

Redmond

Minister van Landsverdediging Jean-Pol Poncelet vroeg de Franse, Vlaamse en Duitstalige gemeenschap vertegenwoordigers te sturen naar de commissie Jeugd-Leger. De Vlaamse Jeugdraad weigerde daarop in te gaan. Vlaams minister van Welzijn Luc Martens (CVP) steunt deze beslissing.

De nieuwe hype

Vorig jaar kondigde minister van Landsverdediging *Jean-Pol Poncelet* (PSC) de oprichting van de commissie *Leger-Jeugd* aan. Zij moet de minister adviseren over alles wat contacten tussen leger en jongeren betreft. De commissie kwam niet van de grond om de eenvoudige reden dat jeugdbeleid een gemeenschapsmaterie is. Van zodra Poncelet dat besefte, stuurde hij naar de onderscheiden gemeenschappen een brief met de vraag een vertegenwoordiging naar de Commissie af te vaardigen. De Franse en Duitstalige gemeenschap duidden vertegenwoordigers aan. De Vlaamse gemeenschap weigert op het 'charme-offensief' van Poncelet in te gaan. De *Vlaamse Jeugdraad* vreest dat de uitnodiging als een public-relations-stunt zal worden misbruikt. Ze aanziet de commissie *Jeugd-Leger* bovendien als een verdoken wervingsactie.

Vlaams minister van Welzijn en Cultuur *Luc Martens* (CVP) steunt en verdedigt de beslissing van de *Vlaamse Jeugdraad*. In zijn eigen partij klinkt ongeloof, de jonge Bruggeling *Joachim Coens* bleek verbaasd dat het gesprek met het leger werd afgeblazen. In het Vlaams parlement legden ook VLD en Vlaams Blok de minister het vuur aan de schenen. *Filip Dewinter*, de fractieleider van het Vlaams Blok, noemde Martens „*inciviek en laf.*" Of minister Martens op zijn antimilitaristische strepen zal blijven staan, is lang niet zeker. Een 'havik' als CVP-kamerlid *Jan Van Erps* lacht de argumentatie van de Vlaamse jongeren en de minister weg. Ook vanuit onverdachte hoek wordt de redenering van de *Vlaamse Jeugdraad* verworpen. Gewezen *Wij*-redacteur *Peter Dejaegher* schrijft in *De Standaard* (8 februari 1999) dat „*het Vlaams anti-militarisme van minister Martens en de Vlaamse Jeugdraad enkele militaire operaties achterop hinkt.*" De Standaard-redacteur wijst erop dat het Belgisch leger geen deel meer uitmaakt van „*een door haviken geleide oorlogsmachine die in een wapenwedloop verwikkeld is met het Warschaupact.*" Volgens Dejaegher omschrijft het leger de vredesopdrachten als één van haar prioriteiten. De redacteur vraagt zich af het niet aangewezen is „*de pacifistische onderstroom in Vlaanderen te laten doorwerken bij de federale instanties die zich in België met deze vraagstukken bezighouden.*" Ook gewezen VU-senator *Maurits Coppieters* spreekt zich in *De Morgen* (12 februari) in deze zin uit.

Wat Dejaegher en Coppieters voorstellen, is lovenswaardig. Het opstarten van een dialoog is democratischer en bovendien efficiënter dan de volledige afwijzing van een gesprek of het bij voorbaat verwerpen van andermans mening. De vraag is echter of dialoog in deze kwestie wel de moeite loont. Als men er niet eens in het parlement in slaagt een open dialoog aan te gaan, dan dient de uitnodiging van Defensie aan de Vlaamse jeugd inderdaad tot weinig anders dan een verdoken charme-operatie en vooral als alibi om het eigen gewenste en koppig beleid voort te zetten. De discussies in het federaal parlement (zie blz. 4) hebben aangetoond dat er met de militaire overheid en met de minister van *Landsverdediging* nauwelijks een ernstig gesprek over vrede, defensie en veiligheid mogelijk is. Er werd oeverloos gedebatteerd over de rol van het leger, terwijl *Landsverdediging* in eerste instantie een verhoging van het budget voor ogen had. Onder het mom van een 'groot legerdebat' heeft de regering de volksvertegenwoordigers een rad voor de ogen gedraaid. Daarbij had men niet eens het lef om met correcte cijfers aan te geven in welke mate het legerbudget diende verhoogd te worden. Laat staan dat de Kamer behoorlijk werd ingelicht over herkomst en aanwending van de nieuwe middelen. Ook kritische bedenkingen over de rol van de Navo werden van tafel geveegd. Er is bovendien nog lang geen parlementaire controle op deze op Amerikaans gestoelde en collectieve verdediging. Jazeker, het leger pakt vandaag graag uit met 'hype-taken' als vredeshandhaving en humanitaire hulp hier en elders. Is dit wel steeds noodzakelijk? Moet er per se in centraal- Afrika ingegrepen worden? Het Ruandees drama heeft bewezen tot wat dit kan leiden. Het Belgisch leger weigerde om daarover gedegen informatie te geven en wentelde de mislukking van haar opdracht op anderen af. De legerleiding zou beter eerst zelf streven naar het optrekken van een open huis.

(evdc)

Dann

In de Kamer van Volksvertegenwoordigers is na drie jaar voorbereidend werk het 'grote legerdebat' beëindigd. CVP, PSC, PS, SP en PRL-FDF stemden ermee in het budget van landsverdediging te verhogen. VLD en Vlaams Blok onthielden zich. VU, Agalev en Ecolo stemden tegen.

In de Kamer van Volksvertegenwoordigers pleitte Fons Borginon voor de afschaffing van het Belgisch operetteleger en voor een Pax Europeana.

Het Belgisch operetteleger

Sommige historici nieuwe lichting blijven herhalen dat het pacifisme van de Vlaamse beweging enkel en alleen in het teken stond van het 'anti-Belgicisme'. Deze vaststelling is ongenuanceerd. Voor heel wat pacifisten, ook binnen de Vlaamse beweging, stond en staat het antimilitarisme of de vredesgedachte en niet het anti-Belgicisme centraal. Dat er evenwel steeds een verband heeft bestaan tussen pacifisme en anti-Belgicisme valt niet te ontkennen. Wie tot vandaag de debatten over de toekomst van het leger naleest, begrijpt ook waarom. Terecht merkte VU-kamerlid *Fons Borginon* op *„dat het leger één van de laatste Belgische bolwerken is.*"

LE PEUPLE

Meer nog, op initiatief van minister van Landsverdediging *Jean-Pol Poncelet* (PSC) diende het debat over de rol van de strijdkrachten in belangrijke mate tot doel *„de band tussen het Belgisch leger en de natie te versterken.*" Er wordt daarbij opgemerkt dat de band leger-natie na de afschaffing van de dienstplicht verwaterd is. En dus werden alle, ook financiële, middelen ingezet om deze relatie aan te halen. Het is dan ook weinig verwonderlijk dat pacifisme met anti-Belgicisme te maken heeft. Ook de weigering van de *Vlaamse Jeugdraad* om zich in een 'public-relations'-campagne van het leger in te schakelen, kan in deze context begrepen worden (zie blz. 3).

Dat de Franstalige christen-democraten met het leger Belgisch-nationalistische doeleinden voor ogen hebben, is voorspelbaar. Diezelfde houding viel echter ook waar te nemen bij de Vlaamse liberaal *Jean-Paul Moerman*. Tijdens het kamerdebat van 9 februari jl. verklaarde hij de democratische band tussen natie en leger te willen herstellen *„door de invoering van een algemene en vrijwillige burgerdienst.*" CVP-kamerlid *Jan Van Erps* getuigde van een nog groter enthousiasme. Hij verklaarde onomwonden ter zake *„volledig achter de initiatieven van minister Poncelet te staan. De CVP stelt voor een provinciaal ontmoetingspunt te organiseren, waar de band leger-natie kan worden aangehaald.*" De PS'er *Jean-Pol Henry* sloeg zelfs een melancholische toon aan. *„Het is belangrijk de band leger-natie te versterken. De tijd dat Le Peuple verboden lectuur was in het leger, is lang voorbij. Vandaag verlopen de betrekkingen tussen de socialisten en het leger normaal, van Aarlen tot Amay over Charleroi.*"

Naar aanleiding van een vraag over de Vlaamse Jeugdraad in het Vlaams parlement, drukte *Filip Dewinter* van het Vlaams Blok zijn liefde uit voor het leger. De militarist maakte duidelijk fier te zijn omdat hij ooit als reseverveofficier 'de natie' heeft gediend. *„Op het gezicht van andere parlementsleden stond te lezen dat het net was of zij de paus de koran hadden horen uitleggen.*" Zo schreef *Mark Deweerdt* in *De Financieel Economische Tijd* (13 februari 1999).

MEER GELD

Op initiatief van de rooms-rode meerderheid en minister van Landsverdediging Poncelet werden eindeloze hoorzittingen en discussies over de rol van het leger gevoerd. Oorspronkelijk, zo werd vooropgesteld, lag het ook in de bedoeling een debat op gang te brengen over veiligheid en defensie. VU-kamerlid *Fons Borginon* mengde zich met kennis van zaken in het debat. Naarmate de discussies aansleepten, werd duidelijk dat deze tot weinig anders moesten dienen dan een verhoging van het legerbudget. Ontgoocheld gaf Borginon er de brui aan. *„Op het kabinet van Landsverdediging is een sterke stroming aanwezig die gewoon meer geld wil. Voor dat ene doel zijn alle argumenten goed. Ik weiger deel te nemen aan discussies die in feite de politieke doelstellingen van een PSC-minister moeten ondersteunen.*"

„Het doel is op termijn de vergelijking te kunnen doorstaan met Noord-Atlantische partners zoals Nederland, Denemarken en Noorwegen." Zo staat in het eindverslag over de hervorming van het leger te lezen. Zonder expliciet cijfers weer te geven, dat lef had de rooms-rode regering niet, betekent de 'vergelijking' niets anders dan het voornemen om het legerbudget te verdubbelen. *„Waar het rapport geen antwoord op geeft*", zo klaagt Borginon aan, *is waar dat geld vandaan moet komen. Dierbare vrienden van de SP, gaan jullie daarvoor geld uit de Sociale Zekerheid halen? Of is het gewoon een wilde budgetoperatie stijl de 200 miljard lastenverlaging van Verhofstadt ? Of gaan we echt aan de mensen zeggen, we hebben nu wel de openbare schuld tot een aanvaardbaarder niveau teruggebracht, maar we gaan de belastingen even hoog houden en de openbare dienstverlening even laag omdat we 100 miljard meer aan defensie willen uitgeven?*"

PAX EUROPEANA

Fons Borginon liet niet na om zijn doordachte, vooruitziende en tegelijk realistische visie op de toekomst van Landsverdediging uit de doeken te doen. *„Het ideale is dat het Belgisch operetteleger ophoudt te bestaan. Landsverdediging, net zoals de 'grote' buitenlandse politiek moet een zuivere Europese opdracht worden zodat de Europese Unie (EU) over alle instrumenten kan beschikken om een werkelijk buitenlands beleid te voeren. Dit kan niet betekenen dat Europa de rol van de Verenigde Staten van Amerika in de wereldpolitiek overneemt. Integendeel, wij vinden dat de Europese defensie in een pan-Europees vredesstreven moet ingebed worden. Europa heeft op militair vlak niet de roeping om overal ter wereld branden te gaan blussen of aan te steken. Het continent heeft een beperkte en louter defensief georiënteerde militaire opdracht. Dat betekent dat we moeten beletten dat anderen in staat zijn de Europese vrede in het gedrang te brengen. Het gaat om het realiseren en in stand houden van een Pax Europeana. Eventueel, maar met grote terughoudendheid, kan ook elders in de wereld verantwoordelijkheid worden opgenomen. Als mede-uitvoerder van een beleid dat op internationale consensus stoelt en niet als actor van politieke machtsverhoudingen in vreemde continenten.*"

(evdc)

Het pacifisme van Fons Borginon

In eerste instantie, aldus VU-kamerlid Fons Borginon, dient de pacifistische boodschap op Europees niveau uitgedragen worden. Daarbij moet een grotere rol worden weggelegd voor het Europese Parlement. *„Enkel een doorzichtig en gecontroleerd Europees leger kan voor ons door de beugel."*

Borginon vraagt ook aandacht voor de subsidiariteit binnen de Europese militaire gemeenschap. *„Europa kan en mag geen alibi zijn voor een terugkeer naar de schande van de IJzer en het 'pour les flamands la même chose'. De vaststelling dat zelfs binnen het Belgisch leger de taalgemengde eenheden 2/3 van het totale aantal eenheden uitmaakt en dat de taalwetgeving er volledig genegeerd wordt, doet ons vrezen voor de praktische organisatie van een Europees leger."*

Een operationeel Europees leger kan bovendien niet los worden gezien van een buitenlandse politiek die ook gekenmerkt wordt door de strijd tegen de internationale wapenhandel, de strijd voor duurzame ontwikkeling en voor een rechtvaardige wereldeconomie. *„De beste waarborg voor vrede en veiligheid in de wereld is de spreiding van democratie, mensenrechten, welvaart en geluk."*

Dat de defensie-specialist van de VU zo sterk de nadruk legt op een Europese vredesmacht, is geen toeval. *„De inefficiëntie van de huidige legerstructuur heeft alles te maken met de eis van de unitaire Belgicistische krachten om een soevereine macht te zijn. En daarom komt men niet tot een verdere integratie met andere Europese landen. Welke gigantische kostenbesparingen zijn er niet mogelijk indien er tussen de Europese landen veel verregaander afspraken over specialisatie zouden bestaan? Ik stel trouwens vast dat men zowel in Nederland als in Duitsland het legerbudget wil afbouwen en dat zelfs de Engelsen schijnen begrepen te hebben dat Europese samenwerking heilzaam is. Het is dan ook al te zot om nu het Belgisch legerbudget te verhogen. Landsverdediging wil eerst meer middelen en pas dan vernieuwen. Wij willen eerst fundamentele vernieuwing inzake inschakeling in Europees beleid, inzake pacifistische grondgedachten van dit beleid en democratische controle daarop. Pas als dat allemaal gerealiseerd is, kan het debat over middelen gevoerd worden."*

(evdc)

In de Kamer van Volksvertegenwoordigers werd de wet betreffende het notarisambt gewijzigd. De grootste blikvanger is de invoering van een vergelijkend examen dat de toegang tot het beroep van notaris objectiveert. VU-kamerlid Geert Bourgeois droeg daar in belangrijke mate toe bij.

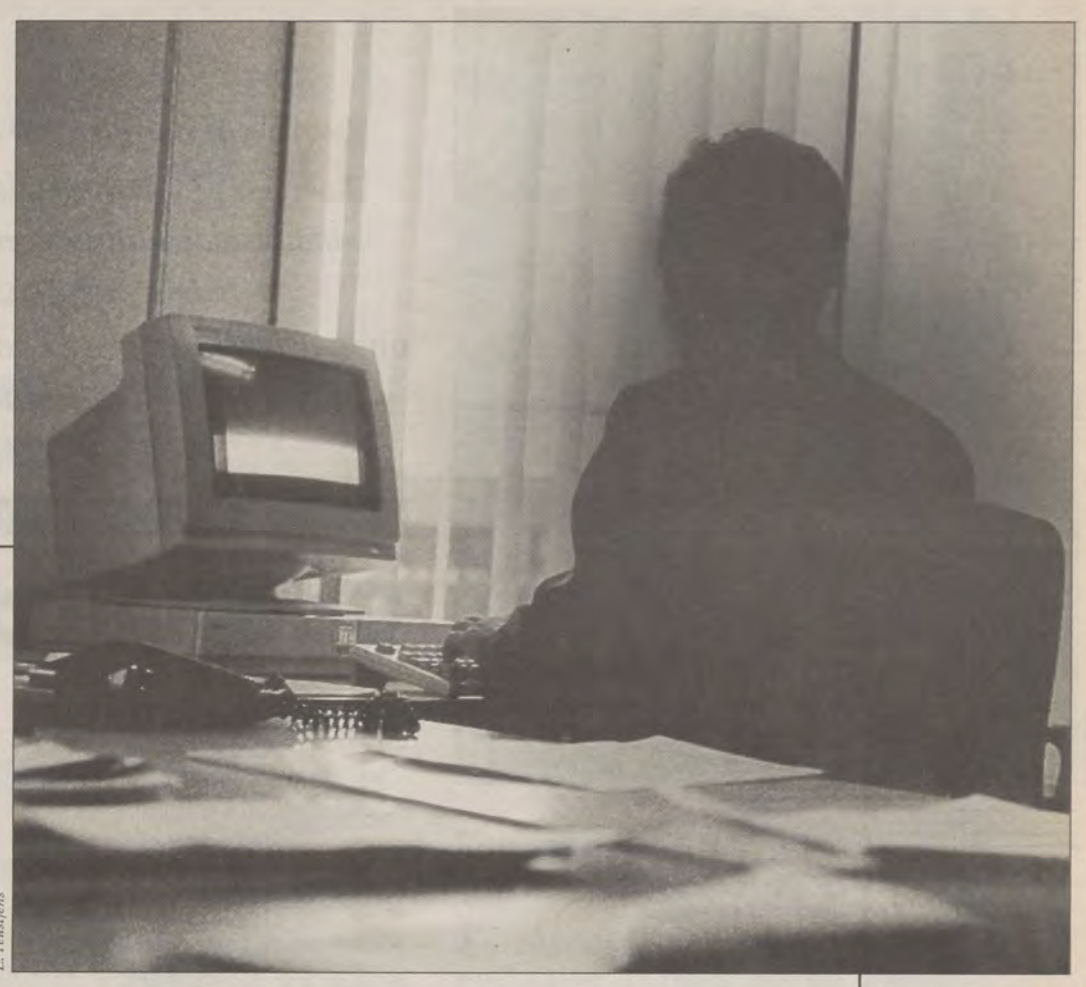

E. Peustjens

ACTUEEL

VU drukt stempel op hervorming notariaat

De huidige hervorming is de meest diepgaande sinds de wet op het notarisambt in 1803 van kracht werd. Bijna 200 jaar geleden was het ambt een eenmansactiviteit met handgeschreven akten. Vandaag berust het op teamwork, er wordt gebruik gemaakt van informatica en er is de sterke specialisatie. De notaris kreeg meerdere opdrachten en er worden andere prioriteiten dan vroeger gesteld.

GRTOTE LIJNEN

De wetswijziging omvat een duidelijker regelgeving voor de opleiding, evaluatie en selectie van kandidaat-notarissen en toekomstige notarissen. Ook de toegang tot het beroep als kandidaat-notaris in associatie met een notaris-titularis is op punt gesteld. Er is voortaan meer klaarheid over de burgerlijke professionele vennootschappen voor het notariaat. Het tuchtrecht werd aangepast en verbeterd. De organisatie op provinciaal niveau van genootschappen van notarissen en kandidaat-notarissen met beperkte reglementaire bevoegdheid is klaarder omlijnd. Dat geldt tevens voor de *Kamer van notarissen* met disciplinaire bevoegdheid, voor het adviescomités van notarissen en ten aanzien van het principe van overdrachtsvergoeding van notariskantoren. Een aantal wijzigingen houdt verband met duur en plaats van de stage, waarvoor een stagecertificaat wordt uitgereikt. Er wordt voorzien in regelmatige evaluaties, met recht op schriftelijk verweer. De evaluatieverslagen worden verzameld in een permanent dossier in de *Kamer van notarissen*, waar ze ter beschikking van de provinciale adviescomités liggen.
De bekwame medewerkers worden kandidaat-notaris en kunnen geassocieerd notaris worden, met dezelfde rechten, plichten en bevoegdheden. Het aantal kandidaat-notarissen wordt jaarlijks bij koninklijk besluit bepaald, na advies van de bevoegde benoemingscommissie. Deze rangschikt de kandidaten op basis van bekwaamheid en geschiktheid. De kandidatenlijst wordt aan de minister van Justitie overgezonden, waarna de kandidaten door de koning tot kandidaat-notaris benoemd worden. Om het ambt te kunnen uitoefenen moeten deze tot notaris-titularis benoemd worden of zich met een notaris associëren.

VLAAMSE VERWEZENLIJKINGEN

Er wordt een Nederlandstalige en een Franstalige benoemingscommissie opgericht.
Onder impuls van justitiespecialist *Geert Bourgeois* is de Nederlandstalige commissie voor alle Vlaamse provincies, met inbegrip van Vlaams-Brabant, bevoegd. De verenigde benoemingscommissies (Nederlands en Frans) zijn voor Brussel-19, voor het opstellen van het examenprogramma en voor adviezen en voorstellen over de algemene werking van het notariaat bevoegd. Positief is ook dat het gerechtelijk arrondissement Brussel wordt gesplitst en dat Brussel-19 ter zake als een 11de provincie wordt aanzien, met een paritaire vertegenwoordiging van Nederlands- en Franstaligen.
Het notariaat werd bovendien grondig gemoderniseerd en gedemocratiseerd. Op basis van bekwaamheid en geschiktheid is het voor iedereen toegankelijk. Op die manier wordt een einde gemaakt aan familiale opvolging. Bovendien werd de toegang tot het ambt gedepolitiseerd. Dit alles maakt van het notariaat een instelling waarmee we de 21ste eeuw kunnen intrekken.
VU-Kamerlid Geert Bourgeois diende overigens het baanbrekend amendement in betreffende de vergelijkende examens. Het amendement reikt ook de criteria *bekwaamheid* en *geschiktheid* aan voor de vergelijkende examens en de rangschikking van kandidaten. Het amendement werd door alle democratische partijen aangenomen.

BLOK AFWEZIG

De VU gaat evenwel niet akkoord met de creatie van 1 nationale kamer van notarissen voor gans België, dit op een ogenblik dat de unitaire orden van geneesheren, advocaten en architecten zwaar onder vuur liggen. Helaas stond de VU alleen met haar standpunt tot splitsing van die nationale kamer. De VU-amendementen ter zake werden door geen enkele andere Vlaamse partij gesteund.
Tijdens de bespreking in de Kamer haalde Bourgeois zwaar uit naar het Blok.
„Ik wil hier beklemtonen dat het Blok eens te meer aan de kant staat. De hypocrisie van deze partij tart alle verbeelding. Het Blok trok alle registers open tegen het Octopusakkoord dat zogezegd een ondemocratisch partijenakkoord is. Ik stel vast dat het Blok steeds afwezig blijft als het parlement belangrijke hervormingen bespreekt. In het Octopusakkoord zitten nochtans belangrijke Vlaamse verworvenheden vervat. Ook ten aanzien van de hervorming op het notariaat zijn er belangrijke realisaties op dat vlak. Dergelijke belangrijke stappen gaan volledig aan het Blok voorbij. Deze partij heeft nog geen enkele Vlaamse verwezenlijking verworven. Het Blok is een ziekelijke anti-partij."

Nico De Smet

Het beroep van notaris was nodig aan hervorming toe.

Na afloop van het Volksunie-Partijbestuur van maandag 15 februari jl. werd volgende persmededeling verspreid.

Franstaligen leggen tijdbom onder België

De Franstalige politici leggen met hun unanieme en uitdrukkelijke weigering om te praten over een verdere hervorming van de Belgische staat, een zware hypotheek op een redelijke invulling van een onomkeerbaar proces naar meer autonomie voor de deelstaten. Een proces dat, wanneer het onder de beste omstandigheden en via een open dialoog kan verlopen, voor beide deelstaten positieve effecten zal hebben.
De Franstaligen kiezen voor de confrontatie en weigeren de dialoog. Zij introduceren het separatisme van het denken en sturen zo aan op een conflictvolle en dus pijnlijke scheiding.
De VU nodigt de Franstalige politici en ook de Vlaamse twijfelaars uit het document van de commissie staatshervorming grondig te lezen. Elke objectieve lezer kan vaststellen dat de commissie vertrekt van een duidelijke keuze voor meer democratie, subsidiariteit én solidariteit. De keuze voor meer Vlaamse autonomie is ingegeven vanuit de bezorgdheid voor een goed bestuur, efficiëntere besluitvorming, grotere betrokkenheid. De internationale inbedding van de Vlaamse deelstaat is een belangrijk onderdeel van deze visie. Doorzichtige solidariteit met Wallonië een vanzelfsprekendheid.
De VU begrijpt de terughoudendheid van bepaalde CVP-excellenties uit de federale en Brusselse Regering daarom ook niet. De CVP zal niet de motor zijn van de volgende staatshervorming, zoveel is duidelijk. De Vlaamse christen-democraten laten zich nog steeds, net zoals hun socialistische regeringspartner, de les lezen door het blok van de Franstalige partijen. Voor één keer kunnen we misschien van onze zuiderburen leren en een afspraak maken onder de Vlaamse partijen. Zolang de Franstalige partijen weigeren te praten over een volgende ronde in de staatshervorming, wordt er geen federale regering gevormd. De VU roept alle Vlaamse partijen op deze stelling te onderschrijven. Als de CVP het goed voorheeft met Vlaanderen, moet de partij zich hierbij aansluiten. Zonder structurele hervormingen in 1999 stevenen we af op nog eens 5 jaar Belgisch immobilisme en daar wordt niemand beter van.

E. Peustjens

De vijf door het EP en de Europese Commissie aangestelde deskundigen zouden een maandsalaris ontvangen ten bedrage van 790.000 Belgische frank. Nelly Maes (VU) vindt dit onaanvaardbaar, zij wil volledige klaarheid over deze zaak en heeft daarom de voorzitter van het EP om uitleg gevraagd.

EUROPA

Ode aan die fraude

19.700 euro per maand, om sterretjes van te zien!

In het Franse tijdschrift *Marianne* (8 februari jl.) verscheen een artikel over diverse gevallen van eurocorruptie. Er wordt daarin ook nader ingegaan op de samenstelling van het *Comité van Wijzen* dat eind januari door de Commissie en het Europees Parlement werd opgericht. Dit kransje van deskundigen kwam er als gevolg van een op 14 januari door het EP aangenomen resolutie. Marianne beweerde dat de vijf aangeduide experten elk een maandsalaris ten bedrage van 29.200 euro ontvangen. Daarboven komt nog een secretariaatsvergoeding, een vergoeding voor telecommunicatiekosten en een reisvergoeding. Ondertussen loopt binnen het parlement zelf het gerucht dat de betrokken experten bovenop hun salaris ook een dagvergoeding ontvangen ten bedrage van 400 euro per dag aanwezigheid.

VRAGEN

VU-Europarlementslid Nelly Maes wil dat er snel klaarheid komt over de aard en de hoogte van de vergoedingen die de vijf aangeduide experten ontvangen. Daarover stelde zij de parlementsvoorzitter een schriftelijke vraag.
Maes wil van hem weten of de informatie in *Marianne* klopt. Zo niet, dan wenst zij dat haar meegedeeld wordt:
- hoe en in welke mate de betrokken experten vergoed worden voor hun diensten;
- welke criteria gehanteerd werden vóór de vaststelling van het salaris, de telecomonkostenvergoeding, de reiskostenvergoeding en de dagvergoeding;
- hoe lang het contract tussen het EP, de Commissie en de experten loopt?
- welke begrotingsposten zullen worden aangewend om de vergoeding van deze vijf experten te betalen?
Tot slot wil de VU-eurovrouw ook weten wie beslist over de aard en de hoogte van de vergoeding van de vijf experten? Ze wil dat deze beslissing meegedeeld wordt aan de plenaire vergadering.
Nelly Maes hoopt op volledige klaarheid in deze zaak. In het geval de berichten kloppen, of indien blijkt dat de toegestane vergoedingen buiten alle proporties zijn, dan wil Maes dat deze aangelegenheid in de plenaire vergadering van het Europees Parlement wordt uitgepraat.
Onmiddellijk nadat zij het artikel in *Marianne* had gelezen verspreidde Nelly Maes een persmededeling. Daarin reageerde ze op het bericht als zouden de experten een maandelijks salaris krijgen van 29.200 euro, omgerekend een slordige 1,2 miljoen frank.
Mevrouw Maes wil weten of dit bericht klopt. Zo niet, dan wenst het VU-Europarlementslid ingelicht te worden over de werkelijke hoogte van de vergoeding.

VERTROUWELIJKE NOTA

Voorzitter Gil Robles beantwoordde de vraag van mevrouw Maes nog niet. Maar een „gunstige wind" zorgde er ondertussen voor dat zij een wel bijzonder belangrijke nota (van 26 januari 1999) in handen kreeg. Daar licht Julian Priestley, de secretaris-generaal van het EP, de „financiële en administratieve aspecten met betrekking tot het expertencomité" toe.
Uit deze vertrouwelijke nota plukken we volgende informatie:
Secretariaat: EP en Commissie zorgen na onderlinge afspraak voor personeel in functie van de behoeften van het comité.
Kantoren: EP stelt kantoren ter beschikking.
*Faciliteiten inzake telecommunicatie en informatica:*EP stelt deze ter beschikking.
Reisvergoeding: experten krijgen een vergoeding die op dezelfde wijze berekend wordt als die ter vergoeding van de reiskosten van EP-leden (afstand woonplaats-Brussel/ 1x/week).
Dagvergoeding: 300 euro/dag - 20 werkdagen/maand / expert
6.000 euro/m/expert.
Algemene onkosten:
4.000 euro/m/expert
Honoraria: 9.700 euro/m/expert
Externe hulp: Experten kunnen beroep doen op externe hulp en beschikken hiervoor over een bedrag van 47.500 euro/m.
Secretariaatskosten te financieren in natura en op andere begrotingsposten (meubilair, portkosten, schoonmaak).
Totaal: Experten beschikken persoonlijk over een bedrag van 19.700 euro/maand.

ABSURD

Deze kosten zullen voor het overgrote deel verhaald worden op begrotingspost 26 van de begroting van het EP.
De nota van Julian Priestley maakt dus duidelijk dat de experten een kleine 790.000 frank/maand toegeschoven krijgen voor de uitvoering van hun taken.
Nelly Maes: *„Deze meer dan royale vergoeding tast de geloofwaardigheid van de Europese instellingen aan. Het is meer dan absurd en voor de Europese belastingbetaler totaal onaanvaardbaar dat het EP eerst de eigen verantwoordelijkheid afwijst door de motie van wantrouwen niet aan te nemen en vervolgens zijn controlebevoegdheid door te schuiven naar een comité van experten die als vergoeding een absurd hoge som ontvangen."*
Nelly Maes wil dat de voorzitter van het EP hierover in de plenaire vergadering een verklaring aflegt. Zij laakt ook het voorlichtingsbeleid van het EP waardoor de informatie in *Marianne* onjuist was. Dat zorgde er ondertussen voor dat er flink wat energie nodig was om de waarheid te achterhalen.

Mee naar Europa

Van 15 tot en met 18 april 1999 vergast Europees Parlementslid Nelly Maes een uitgelezen groep mensen op een unieke reiservaring. Vanuit het democratisch hart van Europa geniet u vier dagen lang van het beste wat de Elzas te bieden heeft. Laat ons gevarieerd programma u alvast bekoren :
- Uitgebreid bezoek aan het Europees Parlement o.l.v. Nelly Maes, aansluitend wonen we een plenaire vergadering bij en vereren enkele buitenlandse parlementsleden met een bezoek.
- Daguitstap in Straatsburg, inclusief een boottocht en een bezoek aan de kathedraal. Geïnteresseerden kunnen uitgebreid kennis maken met de plaatselijke winkel- en horecagelegenheden.
- Een deskundige verkenning van de historische stadskern van Colmar en de omliggende pittoreske wijndorpjes waar de lokale productie op haar kwaliteit kan getest worden.
- Op de terugreis houden we halt in Luxemburg voor o.a. het Europees Hof van Justitie en de Europese school.
Gedurende drie nachten verblijft het gezelschap in een rustiek familiehotelletje, voorzien van alle comfort. In de ochtend genieten we er een stevig ontbijt, terwijl er 's avonds lokale spijzen worden voorgeschoteld. De lunch wordt steeds vrij genuttigd.
De prijs van dit alles bedraagt 6.900 fr. per persoon. Dit bedrag dekt alle kosten, afgezien van de dagelijkse lunch en het drankverbruik. Busreis, half-pension verblijf, fooien en een reisverzekering zijn inclusief.
Het spreekt voor zich dat de plaatsen voor deze reis beperkt zijn. Snel zijn is dus de boodschap!

➪ **Voor inschrijvingen en inlichtingen: Vormingscentrum Lodewijk Dosfel, Ben Weyts, Omwentelingsstraat 13, 1000 Brussel. Tel. 02/219.25.00, fax. 02/217.35.10. E-mail: ben.weyts@vu.be**

De Franse staat volhardt en tekent

In ons blad van 23 juli 1998 hebben wij de anti-Catalaanse hatelijkheden belicht waardoor Bernard Bonnet zich heeft laten kennen als een Franse jakobijnse chauvinist. Bernard Bonnet is prefect geweest in Noord-Catalonië. Na de moord op Corsica's prefect Claude Erignac heeft de Franse regering hem als diens opvolger aangeduid, hoewel hij eigenlijk voor de Elzas (God betere het!) bestemd was.
Vanzelfsprekend waren de bewuste Catalanen blij dat ze hem kwijt waren. Hun opluchting uitten een aantal van hen op 1 maart 1998 in *l'Indépendant*, een te Perpinya (Perpignan) verschijnend dagblad. Daarin plaatsten ze de hierna volgende aankondiging.
„Wij hebben het genoegen, aan de Catalaanse Gemeenschap te laten weten dat intendant général Bonnet ons verlaten heeft voor andere oorden. Wij hopen dat hij daar de eeuwige rust zal vinden. Als aandenken aan hem zullen we de vreugde om onze eenheid bewaren."
Op grond van deze duidelijk ironische maar moedwillig als bedreigend geïnterpreteerde tekst werd ondertekenaar en universiteitsprofessor Pascal Tirach te Perpinya op 6 maart aangehouden en na drie dagen hechtenis voor de boetstraffelijke rechtbank gebracht. Als straf eiste de openbare aanklager niets minder dan een vol jaar gevangenis, zij het met uitstel. Daags nadien al kwamen te Perpinya 500 mensen samen om te betogen tegen deze gerechtelijke vervolging. Uiteindelijk werd de beschuldigde slechts tot 1 frank schadevergoeding (aan de krant) veroordeeld en vrijgelaten.
De openbare aanklager heeft zich echter niet gewonnen gegeven en tegen het te mild geachte vonnis beroep aangetekend. De Franse staat laat waarlijk geen gelegenheid voorbijgaan om het anti-nationaal karakter van zijn natie-begrip aan te tonen.

(kj)

- Plaatselijke Openbare Bibliotheek Hove

Langues des documents	
Anglais	
Francais	
Neerlandais	
Accès à la bibliothèque et aux collections	
Accès à la bibliothèque	
Ouvert à tout public	*OUI*
Inscription gratuite pour tous les utilisateurs	*NON*
Inscription payante pour tous les utilisateurs	*NON*
Inscription payante pour certaines catégories d'utilisateurs	*OUI*
Consultation	
Libre accès aux collections	*OUI*
Consultation gratuite pour les utilisateurs inscrits	*OUI*
Prêt	
Prêt gratuit pour les utilisateurs inscrits	*OUI*
Prêt Inter-Bibliothèque	

Wij

De regionale VU-krant

Wie er de webstek van de Plaatselijke Openbare Bibliotheek in de Antwerpse gemeente Hove op nakijkt, komt tot de vaststelling dat deze zich drietalig tot het publiek richt. Op het eerste zicht verheugt deze gulheid maar bij nader toezien blijkt de geste niet zo vrijblijvend te zijn. Dat leert althans een kleine radioscopie van deze gemeente, haar bewoners en bestuurders.

Gemeente Hove geeft faciliteiten

In zijn boek *Bijdrage tot de geschiedenis van Hove* uitgegeven in 1957, schreef Albert Van Gysel:„ Ongeveer iedereen spreekt hier Nederlands alhoewel Hove de reputatie heeft dat er veel Frans gesproken wordt. We moeten toegeven dat deze taal gaarne gebruikt wordt door villabewoners, renteniers en ook wel door sommige bedienden."

INTERNET

40 jaar later is er blijkbaar niet zoveel veranderd, want in de informatie die de Plaatselijke Openbare Bibliotheek (POB) van Hove op het internet heeft staan, kunnen anderstaligen lezen wie de „membres du personnel" zijn „que vous pouvez contactez" tijdens „les heures d'ouverture hebdomadaires". Et pour les anglophiles in English!

Hove telde op 1 januari 1999 precies 8.390 inwoners, de gemeente is gekend om haar residentiële villabewoning en staat wat het inkomen per hoofd betreft bovenaan de lijst van de rijkste gemeenten van de provincie Antwerpen.

Volgens ingewonnen inlichtingen bij Hovese krantenverkopers verkoopt *La Libre Belgique* er, zeker op zaterdagen, een 100-tal exemplaren. *Le Soir* en *L' Echo de la Bourse*, *La Dernière Heure* zijn slechts voor enkele nummers goed.

De franskiljons van Hove moeten dus in het katholiek-conservatieve kamp gesitueerd worden.

ENKELE HONDERDEN

Hove, waar senaatsvoorzitter Frans Swaelen (CVP) jarenlang burgemeester is geweest, ontsnapte aan elke fusiegolf die over dit land ging. Misschien terecht want de gemeente hoort eigenlijk nergens bij en omgekeerd. De gemeenteraad telt 19 zetels en de bestuursmeerderheid is samengesteld uit 7 CVP en 3 VLD. Bij de jongste gemeenteraadsverkiezingen (oktober 1994) verloor de CVP 2 zetels en de VLD 1 zetel.

In de oppositie zetelen 4 mensen van *Hove Beweegt* (Agalev + SP + onafhankelijken), 2 Volksunie, 2 Hovan (*Hove Anders*, een CVP-scheurlijst) en 1 Vlaams Blok.

In deze residentiële gemeente zijn de franskiljons goed voor enkele honderden stemmen, wat een zekere electorale macht betekent waarmee de besturende partijen rekening houden.

Maak mee de rekensom: 120 verkochte Franstalige kranten x 2 volwassen lezers plus de franskiljons die geen krant kopen, zijn samen goed voor enkele honderden franskiljonse stemmen.

Die stemmen gaan zeker niet naar Volksunie, Vlaams Blok of Hove Beweegt wegens het groen-linkse karakter van deze laatste lijst. In Hovan zitten enkele meestal oudere overtuigde Vlaamsgezinden, dus ook al weinig geliefd bij Franstaligen en franskiljons, zij verdelen hun stemmen dus over CVP en VLD.

NIET WAKKER

Voor de VLD zetelt één uitgesproken franskiljons gemeenteraadslid, n.l. Paul-Axel Fierens (110 stemmen). In de periode 1988-1994 telde de PVV/ VLD twee franskiljonse raadsleden op vier. Fierens liep mee in de anti-Vlaamse betoging tegen het separatisme van 14 mei 1995 in Brussel, een betoging waarvan geschat wordt dat 95 % van de deelnemers franstaligen waren. De VLD-schepenen Luc Stichelbaut en Helene Ariën-De Boe liggen niet echt wakker van de Vlaamse beweging, zij hebben genoeg aan hun gemeentelijk mandaat.

In Hove woont een aantal actieve franskiljons die geregeld in het Antwerpse activiteiten organiseren (scouts, Beerschot Hockey club, Franstalig toneel, enz.....).

Bij de CVP van Hove is er echt niemand die zich Vlaamsgezind durft op te stellen. Burgemeester Luc Vuylsteke de Laps heeft wel een zeker Vlaams gevoel maar durft zijn nek niet uit te stekken. Hij dankt zijn postje trouwens aan de grote CVP-manitoe Frank Swaelen. De burgemeester werkt als attaché op het kabinet van Vlaams minister van Financiën Wivina De Meester (CVP).

Schepen van Cultuur Monique Stevens-Van Reeth (CVP) begrijpt weinig van Vlaamse beweging.

Schepen Piet Vernimmen (CVP) komt weliswaar uit een Vlaams-nationale familie maar is door een politieke benoeming in een overheidsadministratie ook al schatplichtig aan Frank Swaelen. Binnen de CVP-afdeling van Hove is Vlaamse beweging trouwens nooit een zorg geweest.

***

En in dit Hove pakt daar plots de Plaatselijke Openbare Bibliotheek met drietalige informatie uit. Wie van de raadsleden, wie van de aangehaalde verenigingen vraagt de schepen van Cultuur uitleg over deze wetsovertreding? Want zeg nu zelf, beste lezer al dan niet woonachtig in Hove, ten gerieve van wie zouden in een Vlaamse gemeente deze faciliteiten bestemd zijn?

(lvdw)

Mechelen neemt VU-voorstel aan

De stad Mechelen gaat een stedelijke subsidie toekennen aan gezinnen of personen die hulpbehoevende en mindervermogende ouders of grootouders bij zich opnemen. Het voorstel werd tijdens de jongste raadszitting door Volksunie-gemeenteraadslid Koen Anciaux geformuleerd.

Koen Anciaux: „Sommige belangengroepen zagen jaren geleden wel brood in de uitbouw van een welzijnsbeleid. Binnen de kortste keren bouwden ze een verzorgingsstaat uit die niet alleen de hulpbehoevenden maar ook henzelf ten goede kwam. Vandaag wordt de rekening gepresenteerd. De verzorgingsstaat blijkt niet alleen moeilijk betaalbaar, maar daarnaast ook moeilijk beheerbaar.

Als antwoord hierop hoor je steeds meer pleidooien voor zelfhulp, mantelzorg, burenhulp en vrijwilligerswerk. Primaire relatieverbanden zoals die tussen ouders en kinderen of tussen andere familieleden lenen zich hier toe. Met mijn voorliggende voorsel wil ik daar eveneens op inspelen".

WAARDERING

De burgemeester was gewonnen voor het voorsel. „We hebben het in het schepencollege bekeken en besloten om er dringend werk van te maken", kwam hij de interpellant tegemoet.

Koen Anciaux kwam met een voorsel op de proppen dat voorziet in een toelage van 3.500 frank per maand indien slechts één ouder of grootouder wordt verzorgd. De toelage bedraagt maandelijks 5.500 frank als beide ouders of grootouders verzorgd worden.

„Deze financiële tegemoetkoming moet worden beschouwd als een blijk van maatschappelijke erkenning en waardering", besloot Anciaux.

De VU is tevreden met de positieve weerklanken van de meerderheid op haar voorstel. Anciaux had reeds eerder de steun gekregen van de vzw *Thuishulp* die het voorstel als een waardering voor haar inspanningen bestempelde.

(idp)

Lauwers en Borginon trekken arr. Antwerpen

De VU-arrondissementsraad van Antwerpen keurde vrijdagavond 12 februari 1999 de volledige lijsten voor Vlaams Parlement en federale Kamer goed. Dit gebeurde met een zeer ruime meerderheid.

De VU heeft Herman Lauwers voor het Vlaams Parlement en Fons Borginon voor de Kamer als lijsttrekkers bevestigd. ID21 zal de tweede plaats voor het Vlaams Parlement autonoom invullen. Bij een kleine electorale winst van minder dan 1% kan deze kandidaat verkozen zijn. Op deze manier wil de VU in Antwerpen concreet en positief gestalte geven aan de politieke vernieuwingsgedachte en de alliantie VU&ID. Vlaams parlementslid Herman Lauwers en kamerlid Fons Borginon beklemtoonden dat zij met de alliantielijst VU&ID op minstens drie zetels mikken.

Koen T'Sijen, raadslid in Boechout, neemt de derde plaats in op de lijst voor het Vlaams Parlement. Joris Giebens, voormalig arrondissementeel voorzitter en districtsraadslid in Antwerpen staat op de vierde plaats. Deze lijst wordt „geduwd" door drie schepenen: Wim Van Haegendoren uit Zoersel, Jef Denil uit Borsbeek en Lutgard Matthysen uit Stabroek. Dirk Vergauwen, gemeenteraadslid in Edegem, werd als eerste opvolger aangeduid. Guy Carpentier, schepen te Zwijndrecht/Burcht en Luk Lemmens, gemeenteraadslid in Antwerpen sluiten deze lijst af.

De tweede plaats op de kamerlijst wordt ingevuld door Lucie Drossaert, districtsraadslid en ondervoorzitter in het district Deurne. ID21 zal ook hier autonoom de derde plaats invullen. Met een lijstduwersplaats wil Hugo Schiltz zijn instemming en steun aan deze sterke lijst beklemtonen, hij wordt voorafgegaan door Koen Kennis, VU-voorzitter van Groot-Antwerpen en tot voor enkele maanden districtsraadslid te Borgerhout. Erik Broeckx, schepen te Mortsel en Fons Tobback, schepen in Essen, vullen de eerste opvolgingsplaatsen terwijl provincieraadslid Koen Pauli de lijst sluit.

Gerda Vanes, arr. voorzitter en Koen Pauli, arr. secretaris leggen er de nadruk op dat beide lijsten evenwichtig werden samengesteld, zeker wat betreft de vertegenwoordiging uit het noorden, zuiden en centrum van het arrondissement. De lijst voldoet ook aan de wettelijke verplichting: meer dan 1/3 van de plaatsen wordt door vrouwen ingenomen.

Bogaert-De Groote trekken arr. Brugge

Wij

De kandidaten van links naar rechts: Joël Boussemaere, Johan Dessein, Stefan Coudenys, Ingrid Reubens, Zeger Collier, Jean-Marie Bogaert, Sofie Pintelon, Henk Barremaecker, Annie Buysse, (Paul Van Grembergen), André Verheldst, Hilde Jaques, (arrondissementeel co-voorzitter Pascal Ennaert), Patrick De Groote, Stefan Vander Wal en An De Wispelaere.

De lijstvorming voor de verkiezingen van de federale Kamer en Vlaams Parlement kunnen in het arrondissement Brugge bijna afgerond worden. Op twee plaatsen na – die voorbehouden worden aan vrouwelijke kandidaten – zijn alle VU-kandidaten gekend. Onder toeziend oog van nationaal voorzitter Patrik Vankrunkelsven en VU-fractieleider in het Vlaams Parlement Paul Van Grembergen werden op het arrondissementeel ledenfeest de kandidaten voorgesteld.

Zoals verwacht wordt de lijst voor het Vlaams Parlement aangevoerd door Jean-Marie Bogaert. Eerste opvolger is Zeger Collier. De Kamerlijst wordt aangevoerd door Patrick De Groote met als eerste opvolger Sofie Pintelon.

Voor beide lijsten voldoet de VU ruimschoots aan het opgelegde minimum van éénderde vrouwen. Tevens wordt het principe van de ritssluiting nagenoeg perfect toegepast.

Wies Verstraete

Naar een Vlaamse justitie?

De Dutroux-affaire zette het politieke gebeuren in België aan tot een hele reeks –al dan niet ingrijpende- voorstellen ter hervorming van het justitieel apparaat. Allerhande ideeën passeerden de parlementaire loep, maar een fundamenteel debat over de voor- en nadelen van een defederalisering van Justitie bleef taboe.

De Volksuniejongeren, de Vlaams-nationale Studentenunie en het Vormingscentrum Lodewijk Dosfel bieden een uitgelezen gezelschap van politici en juristen de mogelijkheid om openlijk over de kwestie van gedachten te wisselen.

Nemen deel aan het debat : Eddy Boutmans (Agalev), Karel Van Hoorebeke (VU), Boudewijn Bouckaert (VLD en decaan Rechtsfaculteit), Tony Van Parys (CVP, minister van justitie) en een vertegenwoordiger van de Vlaamse beweging. Het gesprek wordt in goede banen geleid door Wetstraatjournalist Bruno Huyghebaert (VRT).

⇨ **Dinsdag 23 februari om 20u. Auditorium C, Universiteitsstraat 4, Gent. Inl.: Ben Weyts (Vormingscentrum Lodewijk Dosfel), 02/219.25.00**

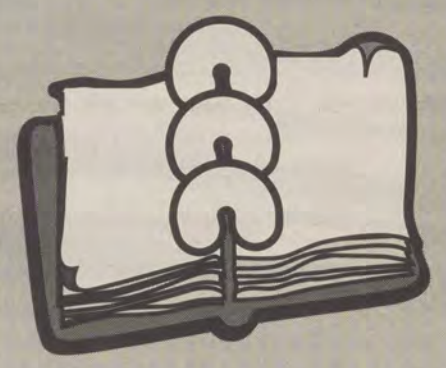

OOST-VLAANDEREN

Za. 20 feb. NEVELE: Optreden van Gents cabaret Moereloere in de gemeentelijke zaal van Hansbeke met ,,De Gouden Moer''. Toegang 300 fr., vvk. 250 fr. Org. Vlaamse Vriendenkring Groot Nevele. Kaarten bij Michel Roelens, 09/371.62.68.

DI .23 feb. GENT: Debatavond ,,Naar een Vlaamse Justitie?''. M.m.v. o.m. Karel Van Hoorebeke en politici van diverse partijen. Moderator: Bruno Huyghebaert (VRT). Om 20u. in Auditorium C., Universiteitsstraat 4. Org.: VUJO, Vlaams-nationale Studentenunie en VCLD. Info: Ben Weyts, 02/219.25.00.

Vr. 26 feb. SINT-GILLIS: Hutsepotavond van VU-St.Gillis/Dendermonde. In De Schuur, Torrestraat. Aperitief om 19u.30. Ook koude schotel beschikbaar op bestelling. Deelname 350 fr. Sprekers zijn Herman Van den Abbeele en J.P. Willems. Inschrijven bij W. en M. Peels, 052/21.46.46.

DI. 2 maart GENTBRUGGE: Bert Anciaux en Herman Lauwers gaan voor u uit de kleren. Alles wat je altijd had willen weten over politiek... Om 20u. in het dienstencentrum Gentbrugge, Braemkasteelstraat. Toegang gratis. Org.: VU-Gentbrugge.

Za. 6 maart SINT-MARTENS-LATEM: Lentefeest van VU-Sint-Martens-Latem/Deurle/De Pinte/Zevergem. In het parochiecentrum van Sint-Martens-Latem. Info: Johan Vanderheyden (09/282.52.89).

DI. 16 maart NINOVE: Vergadering van VVVG-Ninove, met als gespreksthema ,,Het verleden leeft in ons''. Om 14u.30 in het buurthuis van Pollare, Hoogstraat 204. Daarna een gezellige babbel en kan een kaartje gelegd worden.

DI. 16 maart AALST: Jan Caudron spreekt over De Nieuwe Medische Cultuur. Om 20u. in Parochiezaal, Dekkersweg te Gijzegem. Org.: Davidsfonds-Gijzegem.

Za. 27 maart GENT: FVV-Daguitstap met de bus. Verschillende opstapplaatsen. Thema: kansarmoede, stedelijk wonen en sociale huisvesting te Gent. Deelname: 1.000 fr. Volledig programma op FVV-secretariaat: 09/223.38.83.

WEST-VLAANDEREN

Ma. 1 maart ROESELARE: ,,Mozart''. Voordracht en film door dhr. Verbeiren. Om 14u.30 in het Parochiaal Centrum, Kattenstraat 29. Org.: VVVG-Roeselare.

Zo. 7 maart BRUGGE: ,,Hoe voel ik mij al Vlaming in België'', door prof. Erik Defoort. Van 10u.30 tot 12u.30 in De Gulden Spoor, 't Zand 22. Toegang 100 fr., leden Vlaams Forum 50 fr. Org.: Vlaams Forum Brugge i.s.m. VCLD. Info: Joël Boussemaere (050/35.66.87).

Vr. 12 maart KOEKELARE: VU-ledenfeest. Eregast is Vincent Vanquickenborne (ID21) die samen met Jan Loones en Geert Lambert al uw vragen over VU&ID beantwoorden.. Om 20u.30 in De Hertog van Arenberg, Moerestraat 1. Gratis toegang. Iedereen welkom. Etentje om 19u.30 (450 fr.). Vooraf inschrijven bij N. Vandecasteele (051/58.90.05).

Do. 18 feb. BRUGGE: Dr. Piet Paardekooper over ,,Brussel in de Nederlandse taalpolitiek''. Om 15u. in De Gulden Spoor, 't Zand 22. Org.: Informativa vzw.

Ma. 22 feb. IZEGEM: Gespreksavond met staatssecretaris Reginald Moreels en VU-kamerlid Fons Borginon over ,,wapenhandel en Ontwikkelingssamenwerking''. Om 20u. in zaal Hoornaert, Kachtemseplein. Toegang 50 fr. Org.: Dosfelkring Izegem. Info: Kurt Himpe (051/31.54.79).

DI. 23 feb. IEPER: VVI bezoekt het Stedelijk Museum, Ieperleestraat 31, voor de tentoonstelling van Francois Roffiaen. Samenkomst om 14u.30 aan het museum.

DI. 23 feb. IZEGEM: 3de Seniorenfietstocht. Start om 14u. stipt bij het beeld Het Paar, Korenmarkt. Org.: VVVG.

Wo. 24 feb. BRUGGE: Voordracht met dia's over Jan van Eyck door Lieven Dierick. Om 15u. in de Magdalenazaal, Violierstraat 7. Deuren vanaf 14u. Nadien is er koffietafel voor wie dit wenst. Org.: VVVG-Brugge-Zuid.

Do. 25 feb. KORTRIJK: Fr. Schlömer over ,,Oost-Duitsland na de verkiezingen''. Om 20u. in ,,De Kortrijkse Verzekering'', Lekkerbeetstraat 5-7, Kortrijk. Org.: Hendrik Brugmans Kring Kortrijk.

Do. 25 feb. IZEGEM: ,,Filosofie en literatuur'', door prof Patricia De Martelaere (KUB), om 20u. in de Bar van de Sted. Academie voor Muziek en Woord, Kruisstraat 15. Toegang 80 fr., abo's gratis. Org.: VSVK.

Vr. 26 feb. WEVELGEM: Ledenfeest van VU-Wevelgem-Gullegem-Moorsele. Om 20u. in zaal De Gouden Fazant, Grote Markt. Gastspreker: Chris Vandenbroeke over de Vlaamse identiteit, vandaag en morgen. Deelname: 250 fr. p.p. (receptie met broodjes). Inschrijven vóór 22/2 bij G. Vervenne, 56/41.17.19.

DI. 2 maart IZEGEM: Voordracht door Norbert Demeester over beeldvorming. Om 20u. in De Drie Gezellen. Org.: FVV-Izegem.

Do. 4 maart TIELT: Jan Loones over ,,België rijdt zich klem''. Over België en het vorstenhuis. Om 20u. in de A. Deseynzaal, CC Gildhof. Org.: A. Vanderplaetsekring.

Vr. 5 maart BISSEGEM: Varken aan het Spit-festijn van VU en Vlaamse Vriendenkring Bissegem. Vanaf 19u.30 in ontmoetingscentrum De Neerbeek, Vlaswaagplein (aan station). Gastsprekers: Geert Bourgeois en Chris Vandenbroeke. Kaarten bij bestuursleden.

Za. 6 maart ZWEVEGEM: Textielkaarting vanaf 18u. in café 't Boldershof, Harelbekestraat 25. Ook op 7/3 van 10 tot 13u. Inleg 35 fr. of 3 voor 100 fr. Gratis brood met beleg en tombola. Org.: VU-Vlaamse Klub Groot-Zwevegem.

DI. 16 maart KORTRIJK: Hugo Schiltz over ,,Bestaat het Vlaams volk: zin en onzin van een recente discussie''.Om 20u. in de Kortrijkse Verzekering, Lekkerbeetstraat 5-7. Inkom 300 fr., studenten 100 fr. Org.: Hendrik Brugmans-Kring Kortrijk i.s.m. Vlaanderen in Europa.

Vr. 19 maart BRUGGE: Verkiezingsdebat van 8u.30 tot 10u. in het St.-Lodewijkscollege. M.m.v. Jean-Marie Bogaert. Info: Koen T'Sijen, 02/219.49.30.

Enthousiaste viering start van dynamische Westhoek-campagne

In aanwezigheid van heel wat VU-prominenten uit heel Vlaanderen vierden de Westhoek en Veurne-Ambacht op zaterdag 30 januari het tienjarig parlementair mandaat van senator Jan Loones. Bedoeld als verjaardagsfeest bleek de samenkomst meteen de start van de VU&ID-verkiezingscampagne in deze regio. De sfeer was uitbundig, het enthousiasme groot.

Liefst 600 sympathisanten woonden de viering bij: uiteraard vele VU'ers, maar ook talrijke politieke vertegenwoordigers en ambtenaren van de gemeente Koksijde, vrienden uit de diverse diensten van het Vlaamse Gewest, enz. In een coalitie met VLD en SP is Jan Loones in Koksijde ook 1ste schepen, bevoegd voor o.a. Openbare Werken, VVV, Informatie.

De massale belangstelling noodzaak de organisatie, onder de „ongeëvenaarde" leiding van duivel-doet-al Yves Boullet, in allerlaatste instantie zelfs uit te wijken van zaal Witte Burg in Oostduinkerke (Jans echte thuishaven) naar de Hotelschool Ter Duinen in Koksijde. Alle faciliteiten in de school garandeerden daar dan ook een vlotte en verzorgde bediening van hapjes en drankjes.

VERZEN

Van heinde en verre waren VU-vlaggenschepen naar Koksijde gekomen om Jans parlementaire verjaardag met hun aanwezigheid op te luisteren: Vic en Bert Anciaux, Jan Caudron, Geert Bourgeois, Laurens Appeltans, Frieda Brepoels, Nelly Maes, Frans Baert, Jaak Vandemeulebroucke, Jean-Marie Bogaert, Walter Luyten en nog vele anderen.

Afgewisseld met gelegenheidsliederen en –teksten (Joost, Wouter, Pol-Jan, Sander en Lotte Loones), werden achtereenvolgens korte (en leuke) toespraken gehouden voor VLD-burgemeester Marc Vanden Bussche van Koksijde, door parlementaire „mentor" Jan Caudron, door arrondissementeel voorzitter Roos Snauwaert, door VU&ID-alliantievoorzitter Bert Anciaux en door Jan Loones zelf.

Burgemeester Marc Vanden Bussche debiteerde voor de gelegenheid enige „karamellenverzen" over zijn eigen en Jans jeugd. Twee wegen die momenteel nog steeds samenvallen: van de collegejaren naar de studententijd en vervolgens naar de gemeentelijke politiek. Eerst samen op dezelfde lijst *Vernieuwing*, nu weliswaar elk op een andere lijst, maar wel onafscheidelijk in dezelfde bestuurscoalitie.

REPUBLIKEIN

Bert Anciaux schetste Jan o.a. als de VU-man en de parlementair die heel bewust republikeins en separatistisch denkt en dat ook niet over stoelen of banken steekt. „Is er een akkoord bereikt, een nieuwe fase gezet in de staatshervorming, dan is Jan Loones niet ontevreden, maar keer op keer zal hij ons ervan proberen te overtuigen nog verdere en radicalere stappen te zetten", aldus Bert Anciaux.

Anciaux onderstreepte ook dat Jan Loones op gemeentelijk vlak allang heeft bewezen, wat de VU en ID de voorbije maanden ontwikkeld hebben. In Koksijde-Oostduinkerke leidt Loones immers een eigen gemeentepolitieke groep, nl. STEM, die bestaat uit VU'ers maar ook uit progressieve verruimingskandidaten die zich achter de visie en het gedachtengoed kunnen scharen.

Jan Loones zelf had vele woorden van dank voor al zijn collega's en medewerkers op het thuisfront en in Brussel. Hij beklemtoonde andermaal zijn trouw aan de Volksunie, zijn radicale Vlaamse en republikeinse overtuiging, zijn openheid voor vernieuwing. Jan Loones gaat er op 13 juni opnieuw voor: maar deze keer als lijsttrekker Vlaams Parlement voor het arrondissement Veurne-Oostende-Diksmuide-Ieper. Op gemeentelijk vlak sprak hij de hoop uit dat vanaf 1 januari 2001 de „personele unie" met burgemeester Marc Vanden Bussche nog eens zes jaar zou worden verlengd.

(jh)

Overijse dankt

De VU-afdeling van Overijse dankt allen die door hun aanwezigheid of door het kopen van kaarten bijgedragen hebben tot het succes van het VU-etentje van zaterdag 30 januari '99 in het Parochiecentrum Ter Yse.

De winnaar van onze tombola (magnum fles) gaat naar de familie C. Tant uit Grimbergen, die amper 42 gram boven het juiste gewicht (3.458 kg) had geraden!

Reinhilde Raspoet,
Afd. voorzitter Overijse

Bourgeois en Vandenbroeke trekken KRT

De arrondissementele raad van VU-Kortrijk-Roeselare-Tielt (KRT) keurde op zaterdag 13 februari 1999 de lijsten voor de federale Kamer van Volksvertegenwoordigers en het Vlaamse Parlement met een overweldigende meerderheid goed.

Lijsttrekkers zijn de uittredende mandatarissen Geert Bourgeois en Chris Vandenbroeke. Op elke lijst wordt de tweede plaats ingenomen door een dame: Hilda Douchy-Comeyne, gemeenteraadslid uit Kortrijk (Kamer) en Lieve Favoreel-Craeynest, voormalig schepen uit Menen (Vlaams Parlement).

Lijstduwer voor de Kamer is Paul Vanganbeke, burgemeester van Kuurne.

Op deze lijst is Erik Lamsens, schepen uit Roeselare, eerste opvolger.

Voor het Vlaams Parlement is dit het populaire gemeenteraadslid uit Ledegem, Geert Dessein.

De lijsten worden versterkt met enkele VU-verruimers: Marianne Devriendt-Verbeke uit Waregem, voorzitster van het CMBV te Sint-Eloois-Vijve; Carine Vanyzere, OCMW-raadslid uit Oostrozebeke en echtgenote van gemeenteraadslid en voormalig burgemeester Lieven Demedts; Annick Vandebuerie uit Harelbeke, lid van het bestuur van voetbalclub KRC-Harelbeke en van de brandweer en Marc Vanoverschelde; gemeenteraadslid voor de onafhankelijke lijst *Gemeentebelangen* uit Wingene.

De beide derde plaatsen worden voorbehouden aan ID21.

De alliantie VU&ID gaat met vertrouwen de verkiezingen tegemoet.

De beide kopmannen hebben hun Vlaamse rechtlijnigheid en hun deskundigheid bewezen. De Volksunie van Kortrijk-Roeselare-Tielt is er klaar voor!

Erik Vandewalle

VLAAMS-BRABANT

Za. 27 maart IZEGEM: Uitstap naar Gent met de vus. Info bij Rosa Decoene (051/30.19.44). Org.: FVV-nationaal.

Vr. 19 feb. BRUSSEL: Vossen zingen Vooskens. Lustrumuitgave. Om 20u.30 in taverne The Liberty's, Vrijheidspelin (halverwege Congreskolom en Barrikadenplein). Org.: VOS-Brussel.

Do. 25 feb. BRUSSEL: Verkiezingsdebat m.m.v. VU-voorzitter Patrik Vankrunkelsven. Om 19u.45 in de VUB, Campus Oefenplein. Org.: Jongsocialisten. Info bij Camilla Geerts, 02/219.49.30.

Vr. 26 feb. HERENT: Eurofuif in zaal Den Ouden Tijd, Oude Mechelsesteenweg (Station) te Herent. Om 19u.30 Infodebat „Naar een Vlaamse Sociale Zekerheid" met prof. Danny Pieters; om 22u.22 optreden van „Maria belde niet". Toegang gratis. Org.: VUJO-arr. Leuven i.s.m. VCLD-Herent .

Wo. 3 maart WEMMEL: De nu of nooit leeftijd. Door prof. Christel Geerts. Om 19u.30 in CC De Zandloper, Kaasmarkt 75 te Wemmel. Toegang gratis. Org.: FVV-nationaal. Info: 09/223.38.83.

Wo. 3 maart SCHAARBEEK: Debat over het statuut van de vrijwilliger. M.m.v. Etienne Van Vaerenbergh. Van 13u.30 tot 14u.30 in Centrum voor Gezinswetenschappen. Info: Koen T'Sijen, 02/219.49.30.

Vr. 5 maart LENNIK: Jaarlijks Mosselfestijn van VU-Lennik. Van 18 tot 22 u. in de feestzaal van het Gemeentelijk Sport- en Ontmoetingscentrum Jo Baetens, A. Algoetstraat. Ook op 6 maart van 18 tot 22u. en op 7 en 8 maart van 12 tot 22u.

Za. 6 maart BRUSSEL: Onderwijsdebat „Welke financiering voor welk onderwijs?". M.m.v. Chris Vandenbroeke. Van 14u.30 tot 17u.30 in de ULB (met simultane vertaling). Info: Koen T'Sijen, 02/219.49.30.

Di. 9 maart LEUVEN: Debat over het gezondheidsbeleid. M.m.v. Patrik Vankrunkelsven. Om 20u. in de Faculteit Medica, Grote Aula MTC. Info: Camilla Geerts, 02/219.49.30.

Ma. 22 maart LEUVEN: Kopstukkendebat (verkiezingen). M.m.v. Patrik Vankrunkelsven. Om 20u. Org. KVHV-Leuven. Info: Camilla Geerts, 02/219.49.30.

LIMBURG

Za. 13 maart DIEPENBEEK: Startactiviteit van VU-Diepenbeek. Kaas- en Wijnavond. Vanaf 19u. in zaal De Steenberg, Ganzestraat; Deelname: 300 fr., kinderen 150 fr.

ANTWERPEN

Za. 20 feb. BERCHEM: Naar toneel „De Rad van Sint-Andries" (20u.), voorafgegaan door wandeling (14u.30) door de parochie van miserie en aansluitend een diner (18u.). Verzamelen om 14u. aan het Zuiderterras. Deelname 975 fr. Max. 20 personen! Bellen naar Monique Van den Bosch (230.77.59).

Za. 20 feb. ANTWERPEN: Krokusreceptie- en wandelzoektocht. Afspraak aan het Volksmuseum, Koraalplaats 2 te Deurne (zijstraat Turnhoutsebaan). Tussen 14 en 15u. start wendelzoektocht door Deurne-dorp. 16u.40 krokusreceptie met gelegenheidstoespraak door Luk Lemmens. Org.: VU-Groot-Antwerpen.

Wo. 24 feb. EDEGEM: De nu of nooit leeftijd. Door prof. Christel Geerts. Om 19u.30 in Het Elzenhof, Kerkplein 3 te Edegem. Toegang gratis. Org.: FVV-nationaal. Info: 09/223.38.83.

Wo. 24 feb. TURNHOUT: Zuster M. Joannes Van Dijck over „De vernederlandsing van het onderwijs in Vlaanderen: het H. Grafinstituut in Turnhout". Om 20u. in De Warende. Org.: Vlaamse Kring Turnhout i.s.m. VCLD.

Do. 25 feb. MERKSPLAS: Hebben de Koerden een toekomst na de Golfoorlog?, door Herman Hermans. Om 20u.30 in zaal Ter Marcke, Markt te Merksplas. Toegang gratis. Org.: VU en Vlaamse Kring Noorderkempen i.s.m. Rodenbachfonds.

Vr. 27 feb. ANTWERPEN: De wind waait. Tentoonstelling 100 jaar Ernest Van der Hallen. Van 12 tot 27/2 in het ADVN? Lange Leemstraat 26. Open alle dagen van 10 tot 16u.30. Op vrijdag tot 19u.

Za. 27 feb. LINT: Nationale VUJO-kwis. Om 20u. in de Vrije Basisschool, Statiestraat 43 te Lint. Vooraf inschrijven (liefst in groepjes van vier) bij het VUJO-secretariaat (02/217.63.28).

Wo. 3 maart EDEGEM: Bob Vansant over „Depressie is géén ziekte, maar een positief kruispunt". Om 20u. in de zijzaal Elzenhof, Kerkplein, Elsdonk. Org.: Culturele Kring Edegem en FVV. Inflo: 03/449.12.71 (Laenen-Saenen) of 03/449.17.66 (De Wit-Jacobs). Inkom: leden 100 fr.; niet-leden 150 fr.

Vr. 5 maart MORTSEL: Kaasavond. Om 20u. in zaal Atrium, St.Bernadettestraat. Deelname 350 fr. Iedereen welkom. Info: Willy Grielen (03/440.23.53). Org.: VU-Mortsel.

Za. 6 maart BERCHEM: Vlaamse Kring Berchem bezoekt het Provinciehuis samen met Koen Raets. Afspraak om 10u. aan het Provinciehuis, Koning Elisabethlei 22. Vooraf inschrijven BIJ T. Van Gelder is noodzakelijk (03/321.19.86).

Ma. 8 maart GEEL: Panelgesprek over „Mobiliteit, Milieu, Bedrijfsklimaat". M.m.v. Patrik Vankrunkelsven. Om 19u.15 in de Kempense Kamer voor Handel en Nijverheid. Info: Camilla Geerts, 02/219.49.30.

Vr. 12 maart MOL: FVV-verwenweekend in Sunparks Rauwse Meren. Op 12, 13, 14 en 15/3. Deelname: 4.995 fr.p.p. Info: FVV-nationaal (09/223.38.83) en FVV-Antwerpen (03/666.11.33).

Za. 20 maart EDEGEM: 17de Volkszangavond „Kom, zing met mij". Om 20u. in zaal Elzenhof, Kerkplein Edegem-Elsdonk. Presentatie Wilfried Haesen. Zanganimatie Gust Teugels. Muziekgroep Kriebel. Inkom 200 fr. Org.: Culturele Kring, Blauwvoetgemeenschap, FVV en Vlaams Nationale Stichting Edegem.

Wo. 24 maart TURNHOUT: Etienne Van Vaerenbergh over „Een Randgeval". Om 20u. in De Warande, Keldercafé. Org.: Vlaamse Kring Turnhout i.s.m.VCLD.

Do. 25 maart KAPELLEN: Politieke dagen over „Onstaan, standpunten naar jongeren toe". M.m.v. Patrik Vankrunkelsven. Van 14u.30 tot 15u.30 in Mater Salvatoris Instituut. Info: Camilla Geerts, 02/219.49.30.

Za. 27 maart BERLAAR: VU-schepenbal. Vanaf 21u. in zaal Familia te Berhaar-Heikant, Aarschotsebaan. DJ Rudy Van Herck speelt dansmuziek. Inkom 150 fr., vvk. 100 fr. Info: Walter Luyten (03/482.11.93). Iedereen welkom.

Wo. 31 maart ANTWERPEN: Verkiezingsdebat-avond m.m.v. Patrik Vankrunkelsven. In de Handelshogeschool te Antwerpen. Info: Camilla Geerts, 02/219.49.30.

Maria Simenon is 90 jaar!

Maria Simenon werd als molenaarsdochter te Vlijtingen geboren op 18 februari 1909.
In 1939 werd zij weduwe met 7 kinderen, toen haar man Vincent Loyens omwille van zijn Vlaamse sympathieën werd neergeschoten.

In 1943 trad zij opnieuw in het huwelijk met een zeer christelijke, Vlaams- en sociaalvoelende man, August Vanhumbeeck; een dienstweigeraar die, na de oorlog, de nodige staatsaandacht kreeg door 4,5 jaren opsluiting.
In 1961 stichtten Maria en August samen met hun, ondertussen 10, kinderen het gezinsvervangend jongenstehuis, *Pieter Simenon*. In Landwijk te Donk – Herk-de-Stad, waar 10 jaar lang zo 'n 50 jongens een echte thuis vonden. Dankzij hun verregaande sociale zin en flamingantisme was de geest er prachtig maar 't was financieel niet haalbaar.
Het *home* verhuisde naar Lommel waar moeder Vanhumbeeck, ondertussen weer weduwe, nu in het gezin van haar zoon Vincent woont.
Reeds lang trouw VU-lid, steunt zij de Vlaamse belangen waar het maar kan. Haar nog steeds drukke agenda verwijst naar haar dagelijkse misviering, Vlaamse of familiale afspraken; soms nog een reis! Regelmatig is Maria te vinden op congressen en Vlaamse vieringen.
Haar 10 kinderen, 33 kleinkinderen en 40 achterkleinkinderen danken „Moemoe" voor die kostbare 90 jaren en wensen er haar nog vele fijne toe, samen met de zovelen die haar gewoon „moeder" noemen.

VU&ID
VOOR DE VERNIEUWING

Brood- en banketbakkerij
R. DE BEULE
Heirbaan 53
2070 BURCHT
Tel.: 03/252.70.98
SPECIALIST VAN ALLE GELEGENHEIDSGEBAK

Het Palinghuis
De familiezaak met traditie sedert 1910
Marleen en Annemie Pauwels
Oude Brugstraat 16
9200 (Schoonaarde) Dendermonde
Tel. 052/42 32 46
Afhalen van palinggerechten mogelijk
Openingsuren: van maandag tot en met donderdag: 12 uur tot 14.30 uur - 18 uur tot 21.30 uur
Zaterdag: 18 uur tot 22 uur
Zondag: 12 uur 21.30 uur
Verlofperiode: de maand december

Prima la Musica vertelt Stravinsky

Igor speelt als kind met Katharina. Ze zijn neef en nicht. Later trouwen ze: ,,We drinken op het huwelijksfeest veel vodka. Want we zijn Russen. We eten veel kaviaar. Want we zijn Russen. We zijn met veel ooms en tantes, nichten en neven. Want we zijn in Rusland.'' Zo vertelt theaterbeest Geert Hautekiet over leven en werk van Igor Stravinsky.
Hautekiet tekent boom en dorp en verknipt die tot een collage die lijkt op de muziek van Stravinsky. Hij haalt anekdotes op over Picasso, de schilder, en Djaghilev, de choreograaf, brengt kinderen op de scène die een willekeurig thema voor strijkers op papier zetten, en laat het dirigeren als was het een stukje van Stravinsky zelf.
Prima la Musica laat zich onder leiding van Dirk Vermeulen met plezier in het verhaal betrekken en speelt o.m. fragmenten uit het neoklassieke ballet *Pulcinella*, de traditionele held van het Napolitaanse volkstheater. De kinderen amuseren zich kostelijk. *Prima la Musica* leidde ze ooit naar Bach, Haydn en Schubert. Maar ook voor Stravinsky is de drempel niet te hoog.

(wdb)

⇨ Voorstellingen nog in februari en maart in Houthalen, Tervuren, Leuven, Gent, Knokke-Heist, Brussel, Lommel, Deurne en Ternat.

WIJ
VLAAMS-NATIONAAL WEEKBLAD

Alle stortingen van abonnementen en redactie op rekeningnummer 435-0272161-59 van WIJ, Barrikadenplein 12, 1000 Brussel.
Tel. 02/219.49.30
Fax 02/219.97.25
E-mail redactie@vprti.be
Jaarabonnement 1.800 fr.
Los nummer 35 fr.
Dit nummer werd dinsdag j. l. om 14 u. afgesloten.

Hoofdredacteur: Maurits Van Liedekerke

Redacteuren: Eric Van de Casteele, Geert Vranken

Secretariaat: Hilde De Leeuw

Verantwoordelijk uitgever: Patrick Vankrunkelsven, Barrikadenplein 12, 1000 Brussel

Een uitgave van het Vlaams Pers-, Radio- en TV-instituut v.z.w.

Reclameregie: Decom, Gossetlaan 30, 1702 Groot-Bijgaarden, Tel. 02/481.78.59, Fax. 02/481.78.82

VUM press

DEZE WEEK IN **KNACK**
http://www.knack.be

OMSLAGVERHAAL
DE GENERATIES VAN DEZE EEUW

De generatiekloof van vroeger is een dunne lijn geworden: de jongste drie generaties kunnen het zelfs best met elkaar vinden. Alleen denkt de protestgeneratie - de 68'ers - wel bijzonder streng over de jongeren van nu, terwijl ze zichzelf inmiddels in de macht heeft genesteld. Over de vijf generaties van deze eeuw: hun typische kenmerken en hun wisselwerking. Getuigenissen en een gesprek met cultuursocioloog Henk Vinken.

INTERVIEW
GESPREK MET GUY COEME

"Kan je je inbeelden wat zo'n verdachtmakingen betekenen voor een beklaagde en zijn familie? De huiszoekingen om zeven uur 's morgens, het nieuws op radio en tv, maar ook de grappen over de drie Guy's. Nu kan ik daarom lachen, maar ik was tien jaar niet eens in staat om een thriller te lezen. Ik kon zelfs niet meer naar iets onschuldigs als Columbo kijken." Sinds zijn veroordeling in het Dassault-proces onthield Guy Coëme zich van commentaar. Tot vandaag: een gesprek.

DEFENSIE
HET LEGER WAAKT

Vorige week kwam het in de Kamer tot krakeel over de geplande verhoging van het defensiebudget. Admiraal Willy Herteleer, chef van de generale staf, legt in details uit waarom het Belgisch leger die drie procent absoluut nodig heeft. "Uitgerekend het parlement en de regering zadelen ons op met nieuwe opdrachten. Om die goed en veilig te kunnen uitvoeren, hebben we dringend nieuw materieel nodig." Een gesprek.

WEEKEND KNACK: SPECIAL WONEN: HET NEST VAN DE KRAKER + AVONTUUR IN EEN MANUFACTUUR + HET BAKSTENENRITUEEL

DE HERMINATOR

De skikampioen van het moment heet Hermann Maier. Vorig jaar won hij tweemaal goud op de Olympische spelen in Nagano. De voorbije dagen was hij één van de helden op de wereldkampioenschappen in Vail/Beever Creek.
Maier, een Oostenrijker, is een machtsmens. 1,81 meter lang en 86 kg zwaar. Hij heet een trainingsbeest te zijn en niets kan hem meer prikkelen of stimuleren dan een nederlaag. Maier schuwt geen enkel risico. Hij stormt de besneeuwde hellingen af. Maakt sprongen van tientallen meters en schuurt zonder kommer om lijfsbehoud door bochten en langs poorten. Hij ziet enkel de overwinning. In Oostenrijk noemt men hem de *Herminator*, een koosnaam (?) geïnspireerd op de *Terminator*, de bijnaam van die andere Oostenrijkse machtsmens Arnold Schwarzenegger.

Maier werd in de wieg gelegd als skikampioen maar werd pas laat als dusdanig herkend. Als knaap werd hij meervoudig kampioen van Salzburgerland maar door groeiproblemen geraakte hij uit de belangstelling. Hij schoot door, werd lang en veel te mager. Het heette afgelopen te zijn. Maier, wiens vader een skischool uitbaatte, ging werken in de bouw. Hij sleurde met zakken cement en bakstenen. Hij vergat of verbeet alle vermoeidheid. Zo'n tien jaar lang schaafde hij aan zijn lichaam. In 1995 wilde hij nog eenmaal proberen als wereldskiër. Eerst werd hij opnieuw kampioen van Salzburgerland, werd opgenomen in de Oostenrijkse selectie, won het eindklassement van de Europacup (niet echt een topcompetitie) en zegevierde vervolgens in de tiende wereldbekerwedstrijd waaraan hij deelnam. Dat was het einde en het begin. De superkampioen was geboren.
Maier schittert vandaag in alle disciplines de afdaling, de reuzenslalom en de Super G. Hij skiet op latten van 2,20 m en is zijn eigen trainingsbeul. Hij kan er niet genoeg van krijgen. Het heet dat Maier niet alleen zijn lichaam maar ook zijn karakter heeft gekneed in de lange jaren dat hij werd miskend. Hij verbijt alle pijn. Door kwetsuren laat hij zich niet afremmen. Maier wil alles winnen en nog snel ook. Hij is het zoveelste kleine wonder dat door de Oostenrijkse skisport wordt voortgebracht. Een beetje mysterieus, een beetje Spartaan, een groot kampioen.

(Olympos)

994 miljoen frank. Zo hoog zou de schuldenlast van AA Gent wel eens kunnen oplopen. Dat is waanzinnig veel geld natuurlijk. De schuldenlast zou „vandaag maar" 492 miljoen bedragen maar wanneer privé-schuldeisers en interne vzw's hun vorderingen op de club niet laten vallen zou het tekort wel eens 944 miljoen kunnen bedragen. Tja. Wat kan een mens daar nog aan toevoegen, wat moet een mens daarvan denken?

Een miljard schuld?

Merc Hermans

Voorzitter Van Milders schuwt geen streken!

AA Gent-voorzitter Van Milders is zijn krediet al lang kwijt. De man wordt nog nauwelijks geloofd. Op een blauwe maandag achtte hij zich geroepen om een leidinggevende rol te spelen in het Belgisch voetbal. De profliga leek hem daartoe een geschikt vehikel. Vandaag is geweten dat die potentieel machtige liga verdeeld wordt door onderlinge twisten, dat alle gezag en visie er volkomen zoek zijn. Dat Anderlechtvoorzitter Roger Vanden Stock daar mee aan de bestuurstafel zit kan niemand verwonderen. De middelmatigheid gaat bij elkaar te rade.

STREKEN

Hoe moet het verder met AA Gent, toch één van de klassieke waarden van ons vaderlands voetbal? De stad Gent wil voorlopig van geen borgstelling horen. Daarvoor wegen de ingediende dossiers te licht. Het pleit voor de schepen van Financiën Frank Wijnakker dat hij niet begeeft onder demagogische druk. Van Milders schuwt immers geen streken. Hij verwijst naar Antwerpen waar een club die nog moet bewijzen dat ze bestaat met stadssteun uit haar as verrijst. Groot is het allemaal niet.
Overigens haalde ex-trainer Jan Boskamp vernietigend uit in de richting van het Gentse bestuur. De voorzitter en manager Michel Louwagie, door Boskamp de badmeester genoemd omdat hij een belangrijke bestuursfunctie waarneemt bij de zwembond, zouden op het vlak van voetbalkennis heuse natuurrampen zijn. We horen het *Bossie* al zeggen. We hechten geen belang aan die scheldpartijen maar de eerlijkheid gebiedt ons te erkennen dat Boskamp bij Gent in weinig tijd kleine mirakels heeft gerealiseerd. De jeugdschool die hij opstartte bevat in minder dan geen tijd zoveel talent dat zij nu al als de beste van het land mag wordt beschouwd. Gent won al tientallen miljoenen dankzij Boskamp. Nu ook weer roffelen kapitaalkrachtige clubs op de poorten van het Ottenstadion om er jonge talenten weg te kopen. Vraag is natuurlijk hoelang dat allemaal kan blijven duren. Soms is de werkelijkheid sterker dan de verbeelding. Financieel stond AA Gent er nooit slechter voor. De club is virtueel failliet. Maar sportief scoorden de Buffalo's nooit beter. Ze spelen mee voor de Europese plaatsen en ze verwennen hun supporters met aantrekkelijk voetbal. Aan de spelers gaat al de heisa voorlopig voorbij. „Zolang we maar op tijd uitbetaald worden, luidt hun credo". Dat is menselijk. De supporters worden gebruikt als wapen tegen de politici. Hun gevoelens worden aangewend om de politiek in een verkiezingsjaar onder druk te zetten. We mogen hopen dat het gezond verstand in dit verhaal blijft zegevieren. AA Gent mag niet verdwijnen. De club heeft een opdracht in ons voetbal. Maar het is zeer de vraag of dit nog kan onder de verantwoordelijkheid van de huidige bestuurders die ongetwijfeld niet de ganse schuldenberg hebben gecreëerd maar in ieder geval veel te weinig hebben gedaan om hem tijdig en voorgoed af te toppen. Toen Johan Boskamp in september met opstappen dreigde wist hij echt wel wat hij deed. Er bestonden, zoals vandaag is gebleken, goede redenen voor.

Olympos

Hopen op mirakels

Drie wedstrijden. Driemaal 1-0. Eenmaal minst en tweemaal verlies. Daarmee is het verhaal verteld van de jongste voorbereidingswedstrijden van de Rode Duivels. De gespecialiseerde pers reageerde wanhopig. Er viel niets te beleven. De som aan individueel talent lag nooit lager. Euro 2000 dreigt sportief een uitzichtloze onderneming te worden. Niemand zit licht aan het einde van de tunnel. Het Belgisch voetbal zou er nooit slechter hebben voorgestaan. Het zal allemaal waar wezen maar het ergst van al is dat de voetbalbond doet alsof er niets aan de hand is. De voorzitter blijft, zoals steeds, optimistisch. Bondscoach Leekens stelt zelfzeker dat er een ploeg zal „staan" wanneer het laatste grote internationale sporteveneMent van de twintigste eeuw op gang wordt gefloten. Mogen zij de waarheid spreken? In *Het Nieuwsblad* stelde François Colin dat er mirakels moeten worden geforceerd. Ongetwijfeld. Vraag blijft of dit mogelijk is.
Twee vaststellingen dringen zich op. Het niveau van de vaderlandse competitie ligt te laag om jonge talenten snel te laten groeien. Al enkele jaren na elkaar wordt op het einde van het seizoen éénoog koning in het rijk der blinden. Het zal in mei niet anders zijn. Niet minder verontrustend is dat de in het buitenland opererende Belgen zelden een rol van betekenis spelen in hun nieuwe club. Heel vaak zijn ze bankzitter en als alles meezit mogen ze „meespelen". Misschien is Johan Walem een uitzondering en Luis Oliveira haalt ongetwijfeld het niveau van de Italiaanse primera division maar wanneer die spelers naar de nationale ploeg terugkeren blijken zij zelden of nooit een versterking te zijn. Zich inschakelen in onbestaande automatismen is inderdaad geen sinecure. Orde scheppen in de chaos is onmogelijk wanneer de contacten zich tot sporadische bijeenkomsten beperken. Wellicht wordt nu al gespeculeerd op de geheime krachten in de sport die willen dat bescheiden atleten zich overtreffen wanneer de omstandigheden hen daartoe uitnodigen of dwingen. Dat is inderdaad al gebeurd. Maar het is geen evidentie. Spanje, toch een toonaangevend voetballand, slaagde er niet in een rol van betekenis te spelen toen het wereldkampioenschap in 1982 op het Iberische schiereiland werd georganiseerd. Spanje bezat toen geen toptalenten. Het lot kon niet worden gedwongen. Weinig wijst erop dat dit volgend jaar in juni wel mogelijk zal zijn. In driehonderd minuten voetbal slaagden de Rode Duivels er nauwelijks in één doelkans af te dwingen. De pluspunten waren zeldzaam en... gekend. Staelens bleek andermaal één der beste internationalen en individuele flaters, kenmerkend voor het tekort aan echte klasse en talent, braken de ploeg tweemaal zuur op. Eigenlijk zegde *Ket* De Bilde, die bij PSV nog nauwelijks aan de bak komt, het heel kernachtig: er zijn te weinig spelers die kunnen sjotten. Tja...

De schilderende verpleegster Marthe Guillain door Médard Maertens. (Olie op doek, 1916)

Eerder was deze tentoonstelling met schilder- en tekenwerk van soldaten aan het IJzerfront in Nieuwpoort en in Beauvoorde te zien. Eindelijk, zouden we zeggen, is ze in Brussel geraakt waar ze het hele voorjaar in de hoofdzetel van een grote bank staat opgesteld. Dit is een niet te missen manifestatie!

TENTOONSTELLING

Het front in kleur

Voor het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog was het kunstleven in Europa volop in beweging. De *Belle Epoque* was aan het uitbloeien en vanaf 1910 ontstonden op diverse plaatsen vernieuwende artistieke bewegingen.
Opvallend is dat die nieuwe bewegingen zich karakteriseren door een werkelijk internationaal aspect. Zo werd Europa geconfronteerd met de eerste resultaten van zogenaamde fauvisten, de eerste producten van beginnende kubisten, het opduiken van collage-kunstwerken, allerlei varianten van het expressionisme en zelfs de eerste getuigenissen van een abstraherende kunstexpressie.
De kennismaking en concrete verspreiding van deze avant-gardekunst gebeurde internationaal via enkele toonaangevende tijdschriften en een netwerk van kunstgalerijen en –handelaars in de grote Europese steden.
De Eerste Wereldoorlog legde de activiteit van deze avant-gardistische bewegingen voor een viertal jaren stil.

DE GROTE OORLOG

Aan de oorlog ging een jarenlange ongebreidelde wapenwedloop en een ingewikkeld machtswellustig intrigespel vooraf. Via militaire samenwerkingsakkoorden trachtten de grote Europese staten hun macht en invloed sterk uit te breiden. Zo ontstonden twee kampen: de *Triple Alliance* (met Duitsland, Oostenrijk-Hongarije en Italië) en de *Triple Entente* (met Frankrijk, Groot-Brittannië en Rusland).
We weten intussen hoe de moordaanslag op de Oostenrijkse kroonprins Franz-Ferdinand en diens vrouw, door een Servische nationalist, op 28 juni 1914, de spreekwoordelijke druppel was die de emmer van de oorlogsdreiging deed overlopen. Precies één maand na deze aanslag verklaarde Oostenrijk-Hongarije (de *Dubbelmonarchie*) de oorlog aan Servië. Door de wederzijdse militaire verbintenissen ontstond een waar domino-effect. Zo vielen enkele dagen later Duitse troepen het neutrale België binnen, met de bedoeling zo vlug mogelijk het Franse leger definitief te verslaan. Daarmee zat de Grote Oorlog op de wagen. Maar niemand verwachtte er zich aan dat hij vier jaar lang zou duren! Wie had durven denken dat deze oorlog maar liefst negen miljoen mensenlevens zou eisen? Precies in Vlaanderen liep deze oorlog vast in de modder en de loopgraven van de onder water gezette IJzervlakte. In de omgeving van Ieper vonden een half miljoen soldaten de dood.
In 1917, na de revolutie, trok Rusland zich uit de oorlog terug, maar anderzijds deden de Verenigde Staten hun intrede. Het Duitse leger moest zich uiteindelijk gewonnen geven en op 11 november 1918, om 11 uur precies, werd de wapenstilstand gesloten. De Grote Oorlog was voorbij.

HIER, WEG EN...

Een aantal van onze kunstenaars viel bij de lichtingen die onder de wapens werden geroepen. Anderen meldden zich vrijwillig of namen de vlucht naar veiliger oorden in het buitenland. Zo telde de *Arts Club of London* op een bepaald ogenblik zelfs 104 kunstenaars uit ons land. Een aantal artiesten kwam terecht in Nederlandse of Zwitserse interneringskampen.
De hier achtergebleven Brabantse fauvisten waren artistiek bezig met hun geliefkoosde thematiek (interieurs, weelderige stillevens, kleurrijke tuingezichten). Halfweg de oorlog ondergingen ze de invloeden van het buitenlandse kubisme.
In het Antwerpse artistieke milieu ontwikkelde zich vanaf 1917 rond de figuur van dichter Paul van Ostaijen een heuse avant-gardebeweging. Samen met Paul Joostens richtte Jozef Peeters er een kunstkring op. Er werd onder andere duchtig geëxperimenteerd met de collage-techniek.
Van de zogenaamde *School van Latem* vluchtten de meeste kunstenaars naar het buitenland. Alleen Albijn Van den Abeele, Albert Servaes, Anna De Weert en Modest Huys waren hier gebleven. Ook de meeste kunstenaars van het zuidelijke landsgedeelte verkozen te blijven, aan hen ging zowel modernisme als de invloed van de oorlogsomstandigheden grotendeels voorbij.
De meeste van onze kunstenaars-ballingen kwamen terecht in Nederland en Groot-Brittannië. Werkzaam in Nederland werden: Rik Wouters, Gust De Smet, Frits van den Berghe, Jules Schmalzigaug, Georges Vantongerloo, Oscar Jespers, Jozef Cantré, William Desgouves de Nuncques, e.a.
De naar Engeland gevluchte kunstenaars waren er uiterst actief. Leon De Smet ontwikkelde er zich tot een volleerde portrettist. Albert Baertsoen en Emile Claus raakten in de ban van Turner en Whistler. Constant Permeke realiseerde er zijn eerste expressionistische werken. Gustave van de Woestijne werd er expessionistischer en monumentaler, terwijl Edgard Tytgat met houtsneden experimenteerde.
Anderen, zoals Eugène Boch, Marie Howet, Georges Morren, Théo Van Rysselberghe, Jean Vanden Eeckhoudt en Marthe Donas waren al voor het uitbreken van de oorlog naar Frankrijk uitgeweken. Ze leerden er Matisse, het fauvisme en het kubisme kennen. Frans Masereel werkte in Zwitserland.

...AAN HET FRONT

Toch verbleven aan het IJzerfront naar schatting een honderdtal artiesten, in hoofdzaak verblijvend en werkend in Lo en Nieuwpoort, als frontkunstenaars bezig. Hun werk heeft een uitgesproken documentair karakter, met vooral uitbeeldingen van het dagelijkse leven aan het front. Eigenlijk gaat het hierbij om ware overlevingsdocumenten!
Kleurrijk en vinnig zijn de getuigenissen van de Brabantse fauvist Anne-Pierre De Kat (onder invloed van het kubisme) en ook van Marc-Henri Meunier. Achiel Van Sassenbrouck werkt dan weer meer op fauvistische wijze. Opvallend is dat deze kunstenaars uitgesproken figuratief bleven.
In de zomer van 1915 organiseerde de krant *De Belgische Standaard* uit De Panne een wedstrijd voor soldaten-kunstenaars aan het IJzerfront. Er kwamen meer dan zestig inzendingen aan, waarvan de beste werken geëxposeerd werden. Dit initiatief maakte grote indruk en leidde tot de stichting van de kunstenaarskring *Kunst aan den Yzer*. De militaire overheid vond dit een zinnig initiatief en richtte in 1916 „zijn" (concurrerende Franstalige!) *Section Artistique de l'armée de campagne* op. De 26 kunstenaars die zich hierbij aansloten kregen de nodige faciliteiten om artistiek bezig te zijn. De zo ontstane kunstwerken van aan of net achter het front werden in talrijke tentoonstellingen toegankelijk gemaakt, niet alleen in De Panne, maar ook in Parijs en Londen.
Tijdens de oorlog werden aan het IJzerfront meer dan duizend werken van een vijftigtal landgenoten tentoongesteld. De werken van deze frontschilders gingen vlot van de hand.
Vrij vlug na de oorlog zal de belangstelling voor deze souvenir-kunst echter vlug tanen. Men wilde niet langer herinnerd worden aan deze droeve jaren! De frontkunst had definitief afgedaan!
De frontschilders hadden anderzijds ook weinig belangstelling voor artistieke experimenten. Zij wilden vooral getuigen van een gruwelijke en ontluisterende realiteit onder oorlogsomstandigheden. Deze ontluistering van het gebombardeerde en kapotgeschoten landschap bood wel nieuwe picturale onderwerpen. Opvallend is wel dat deze schilders hun toevlucht namen tot een kleurrijk palet. Vandaar ook de titel *Het front in kleur* van deze bijzonder interessante tentoonstelling.

***

Bij nadere beschouwing heeft deze expositie de bijzondere verdienste dat zij wel degelijk aantoont dat veel van deze frontkunst absoluut geen tweederangskunst is. Bepaalde werken van Meunier, Van Sassenbrouck, Maertens, Lynen, Van Lerberghe... kunnen de vergelijking met eigentijdse buitenlandse kunstenaars met succes doorstaan. De stijl van deze frontkunst is zeker niet onder één noemer te vatten. Terwijl Bastien een eerder realistisch stramien blijft volgen, gaan Maertens, De Kat en Van Sassenbrouck resoluut de fauvistische toer op, werkt Meunier zeker expressionistischer, zweemt English haar het symbolisme en is Thiriar documentair te noemen. Bij allen echter overheerst het koloriet het grauwe en donkere van de oorlogsperiode.
Anderzijds wordt dit opzet met 154 schilderijen en schetsboeken van 48 verschillende front-kunstenaars ook de aanzet tot een verdere wetenschappelijke uitdieping van dit onderwerp. Het begeleidende catalogusboek levert hiertoe reeds een bijkomende bijdrage.

Dirk Stappaerts

↠ Het front in kleur. 1914-1918. Schilders aan het Belgische front. In de galerie van het Gemeentekrediet, Passage 44, Kruidtuinlaan te 1000 Brussel. Tot 23 mei 1999. Geopend van di. t/m zo. van 11 tot 18u. Gesloten op ma. en feestdagen. Toegang: 80 fr. (40 fr. voor kinderen, senioren en groepen). Catalogus 160 blz., 155 kleurillustraties, 975 fr.
Info: tel. 02/222.41.72, fax. 02/222.57.52.

Ik ben van Kanegem, ik weet van niets...

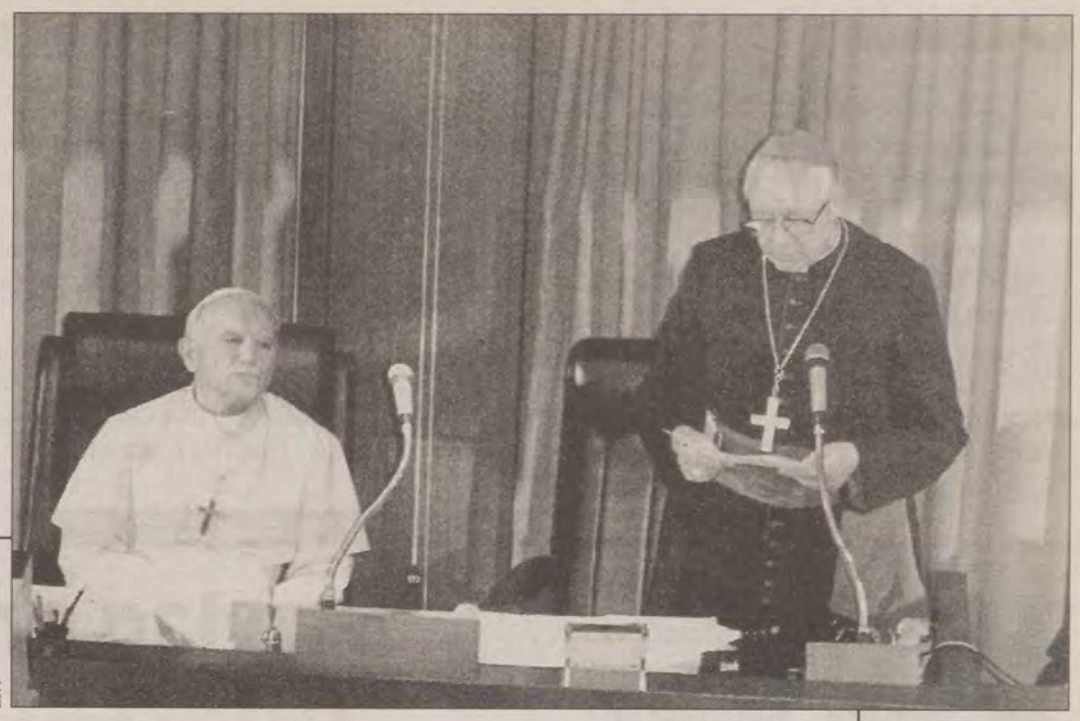

EPA

VLAAMS PLAKBOEK

Een notoire waarzegger zag een familienaam, die hij niet nader beduidde, en een plaatsnaam die naar het West-Vlaamse Kanegem verwees. En, zo orakelde hij verder: de volgende paus zal Johannes XIV heten en een Vlaming zijn. Na nog enige beschouwing rond een nieuw *aggiornamento* van de Kerk, dat zou uitmonden in een Derde Vaticaans Concilie (lees: het tweede Leuvense Concilie), zouden er voor de Kerk in het Aquariustijdperk nog mooie dagen in het verschiet liggen. Misschien dat priesters straks wel kunnen trouwen en dat de rol van de vrouw in de Kerk eindelijk ten volle zal worden aanvaard. Nieuwe tijden voor een oude Kerk?

FLANDRIEN

Een legende voert ons naar het jaar 1402. De pastoor van Vinkt werd tijdens de hoogmis met een mes neergestoken, de moordenaar kon uit de kerk ontkomen. De baljuw van Tielt, Alexander Spierinck, stuurde zijn officieren uit om de moordenaar op te sporen. Halverwege, ergens tussen Kanegem en Tielt, troffen zij een dronken onverlaat die langs de weg zijn roes lag uit te slapen. In zijn handen hield hij een bebloed mes... De arme zwerver was meteen verdacht maar bleef ontkennen. „Ik kom van Kanegem en ik weet van niets", verweerde de man zich.
Sindsdien staat de spreuk synoniem voor iemand die doet alsof zijn neus bloedt. Baljuw Spierinck oordeelde echter dat er genoeg redenen waren om de man tot galg en put te veroordelen en zo werd de Kanegemnaar gehangen, niet zonder eerst nog een bloedwrake uit te spreken. Baljuw Spierinck zou binnen het jaar zelf door de dood verrast worden. Volgens de overlevering stierf hij dag op dag één jaar nadat hij de arme Kanegemnaar tot de dood veroordeeld had.
De spreuk is eeuwenlang blijven hangen in en rond het beminnelijke bloemendorp Kanegem, waar in de schaduw van de kathedraal van te lande Godfried Danneels werd geboren. Sedert jaren wordt de aartsbisschop van Mechelen onder de *papabili* genoemd. Maar Danneels lacht zijn pole-position als toekomstige paus weg, tenslotte is het de Geest die zal bepalen boven wiens hoofd in *tempore non suspecto* de witte rook zal hangen. Bovendien wordt ook Godfried Danneels door het Dutroux-spook achtervolgd en moet hij zich voor de rechtbank verantwoorden voor pedofiele praktijken van onderdanen waar hij, eerlijk gezegd, ook geen moer kon aan veranderen.
Maar Kanegem blijft hardnekkig. In het dorp staat het standbeeld van de laatste Flandrien en onze goede vriend Briek Schotte. En daar valt dan toch wis en waarachtig die naam... Schotte. Want ook monseigneur Jan Schotte, hooguit langs Adam en Eva's zijde met de tweevoudige wielerwereldkampioen verwant, figureert onder de *papabili*.
En ook deze minzame en volkse Jan Schotte, geboren en getogen in de Waregemse deelgemeente Beveren-Leie, lacht de profetieën weg. Het zal de Geest zijn die zal beslissen. Voor de waarzegger zit het intussen goed.

LEUVEN

De Vlamingen houden de mijter hoog in het Vaticaan, enkele decennia geleden was het niet anders. Toen Johannes XXIII in 1959, één jaar nadat hij het pontificaat had aangenomen, een concilie samenriep om een grondige vernieuwing in de kerk door te voeren, waren de Vlaamse bisschoppen „als een voldragen voetbalelftal" present. Het Belgisch College leverde de brandstof voor wat de motor van één der belangrijkste vernieuwingen in de Kerk moest worden: het *aggiornamento*. Het was de tijd van Suenens en De Smedt, die beslist zelf hadden mogen ervaren hoe de pols van het toenmalige nog vrij aanwezige kerkvolk klopte. Er was ook een man als Dondeyne, een naam die klonk als een klok. In Vlaanderen keek men vol hoop en verwachting uit naar die *Nieuwe Kerk*, die er met vallen en opstaan ook een beetje kwam. Maar de Vlaamse bisschoppen, hoe erudiet en hoe intelligent ook, moesten nog leren en ervaren dat de weg naar het Hogere vol valkuilen bezaaid ligt. Het *Mandement van de Bisschoppen* zou dat ten volle illustreren. De „doodzonde" van 1958 was dan wel al vergeten maar nog geen tien jaar later scandeerden studenten van de katholieke universiteit „Suenens of Barrabas? Barrabas!". De kloof leek breder dan ooit.
Niettemin is het merkwaardig dat, zelfs middenin deze woelige jaren, een vreemde haat-liefde band bleef bestaan tussen dat wat men het Instituut Kerk noemde en de basis.

Lieven Demedts

Vlamingen in het Vaticaan (2)

Maakt monseigneur Jan Schotte kans om Adrianus VI als Vlaamse paus op te volgen?

↬ *Volgende week: Vlamingen achter Romeinse schermen*

In commercieel TV-land geldt slechts één motto:

Alles voor de kijkcijfers

„Een omroep zit niet in de programmahandel. Hij doet niet in nieuws of sport. Het is de handel van het verkopen van reclame". Dat was, vrij vertaald, de menig van ene *Roy J. Bostock* een van 's werelds topreclamelui wanneer hij het had over commerciële televisie. En ofschoon je met gladde reclamejongens altijd moet opletten, vrezen wij dat de man, het bij het rechte eind heeft. Commerciële televisie maakt geen programma's om mensen te plezieren, hij maakt programma's die op hun beurt *kijkvee* maken. Met dat kijkvee trekt hij naar de adverteerder die er tegen een fikse vergoeding zijn boodschappen op los kan laten.
Om de kijker vooral te vriend te houden wordt al het mogelijke gedaan. Dat blijkt alleszins uit 'Alles voor de kijkcijfers' (Uitg. *de Prom*) van *Bert van der Veer*, die in het Nederlandse omroepwezen zijn sporen verdiende als o.a. regisseur van *Avro*'s 'Toppop' en als samensteller van programmaschema's. Het boek is een populair overzicht van het reilen en zeilen bij – hoofdzakelijk Nederlandse - commerciële omroepen. Van der Veer heeft een vlotte pen en weet te boeien met een mengeling van eigen ervaringen, literatuur en (populaire) lectuur.
De uitgave bevat voor mensen die vertrouwd zijn met de 'business' weinig verrassingen, maar de geïnteresseerde leek wordt niettemin een onthullende – soms onthutsende – kijk op commerciële televisie voorgeschoteld. Vorige week verklaarde *Oprah Winfrey*, de Amerikaanse talkshowkoningin, dat ze aan afhaken denkt omdat ze de indruk heeft dat de talkshows zichzelf aan het vernietigen zijn. „Enkel als je mensen tijdens de uitzending gaat vermoorden in plaats van ze met een stoel op het hoofd te slaan, kan je nog voorbij het saturatiepunt geraken" luidde het. Uit Van der Veers verhaal blijkt alvast dat de (sommige?) geesten er klaar voor zijn. „Een psychiater in Los Angeles had het bedacht voor laat op de avond. 'Aangrijpend. Helemaal echt. Dramatisch.' En goedkoop om te maken. Hij noemde het programma *Suicide Squad*. Er zou een 06-nummer opengesteld worden voor potentiële zelfmoordenaars. Dan zou een mobiele camera-unit uitrukken en de psychiater zou proberen de zelfmoordenaar voor het leven te behouden. Als dat lukte: mooie televisie. En als dat niet lukte: ook mooie televisie." (blz. 108) Dit programmavoorstel haalde het niet, maar anderen zoals 'Make my day' – waarin schuldenaars een cent kunnen bijverdienen – en 'Over de roooie' – een 'gewaagde opdrachten'-spel; zoals het verzamelen van wildvreemd schaamhaar teneinde er bakkebaarden mee te maken – haalden zonder veel problemen het Nederlandse scherm.
TV-stations doen veel zoniet alles om toch maar aan kijkers te geraken. En ze te houden. Kijkers zijn inkomsten. Kijkcijfers het 'infuus' van de TV-maker. En dan weet je best ook *wie* er kijkt, want dat is voor de adverteerder nog belangrijker. Een TV-spotje voor maandverband zal minder effect hebben naarmate er meer mannen kijken. Of kinderen. Of vrouwen die de menopauze gepasseerd zijn. „De programmadirecteur heeft een dubbele denktrant: het gaat niet alleen om wat de kijker wil, het gaat ook om wat de adverteerder wil. De adverteerder wil meer mannen. Dus wordt er veel en steeds meer sport geprogrammeerd. En seks. En harde speelfilms. Mannen zijn namelijk primitieve wezens. Niet dat mannen niet ook gewoon naar soaps of nieuws kijken, maar bij seks, sport en spanning zijn ze nou eenmaal sneller massaal vertegenwoordigd, en daar gaat het om: het programma heeft dan een mannelijk profiel. Er is minder 'waste' (als vrouwen geen BMW850Ci kopen, waarom zouden ze dan moeten weten dat de BMW850Ci *bestaat*?)" (blz. 123).
Van der Veer geeft ook een boeiende kijk op het programmeren en tegenprogrammeren. Zo is het op de voetbalrijke woensdagavond niet oninteressant om toch een goedgemaakt programma tegen te programmeren. De voetbalverslaafden zal je er niet mee aantrekken, maar mogelijk wel een groot gedeelte van de voetbalhaters. En dan kan de adverteerder van scheermesjes op het ene net terecht, terwijl de wasverzachter op het andere een dankbaar plaatsje vindt.
'Alles voor de kijkcijfers' is een net iets te dik boek – Van der Veer wil wel eens uitweiden over minder boeiende onderwerpen zoals zijn bezoek aan de koningin – over een interessant onderwerp. Op enkele schoonheidsfoutjes na – het is bv. *Emiel Goelen* en niet *Coelen* – kan het een TV-loze avond zeker veraangenamen. U haalt zich dan wel de woede van de TV-adverteerder op de hals!

(gv)

↬ **Alles voor de kijkcijfers. Bert Van der Veer. Uitg. de Prom – Baarn. 1998. 288 blz., 690 fr.**

THE THIN RED LINE

James Jones (1927-1977) was een Amerikaans schrijver, die als militair was gelegerd op Hawaii toen Japan zijn aanval op Pearl Harbour uitvoerde. Zijn eerste roman 'From here to eternity' verscheen in 1951 en werd in 1953 verfilmd door Fred Zinneman. Frank Sinatra kreeg voor zijn rol een Oscar, net als Donna Reed. Oorlog en gefrustreerde mannelijkheid zijn erg belangrijk in de boeken van Jones. In 'The thin red line' (dat maar liefst onder drie Nederlandse titels verscheen: De dunne rode draad - Compagnie 'C' van Charlie - Een handvol helden) is dat niet anders. Het verhaal werd nu verfilmd door Terence Malick, van o.a. de cultfilms 'Badlands' en 'Days of heaven'.

NIEUW IN DE BIOS

Film start met soldaat Witt (Jim Caviezel) en eerste sergeant Fife (Sean Penn), die lol maken op een tropisch eiland. Witt voelt zich lekker bij de inboorlingen, terwijl Fife de cynische onderofficier van 'C'-compagnie, een infanterist, meer denkt aan wat komen moet: de aanval op Gualdalcanal. Het troepenschip dat hen gaat afleveren in de hel heeft als andere bemanning:

- *Lt.Col. Tall (Nick Nolte), die eindelijk eens een grote aanval mag leiden;*
- *kapitein Staros (Elias Koteas), hoofd van 'C'-compagnie die het voor zijn mannen opneemt tegen Tall;*
- *soldaat Bell (Ben Chaplin) die alleen maar kan denken aan wat zijn vrouw thuis uitsteekt;*
- *kapitein Gaff (John Cusack) een intelligente overlever;*
- *soldaat eerste klas Doll (Dash Milok).*

De landing verloopt goed, maar dan moeten ze achter de Jappen aan en die hebben in de heuvels meer dan één valstrik gespannen. Staros weigert daarbij een door Tall bevolen frontale aanval. De actie gaat niettemin door (met een cameo van Woody Harrelson) en ten koste van vele verliezen wordt de vijand verslagen. Dit is het hoogtepunt van de film. De laatste drie kwartier gaat het lichtjes bergaf. Het is bovendien niet altijd even gemakkelijk om de geuniformeerde hoofdrolspelers uit elkaar te houden. Het is Malicks verdienste dat geen enkel karakter de film gaat beheersen. (**1/2)

Willem Sneer

◆ MEDIALANDSCHAP ◆

Miranda Richardson in 'Enchanted April'. Zat. 20 feb., Ned. 1 om 22u.55

Internal Affairs Raymond Avila werd benoemd tot detective bij de dienst Interne Zaken van het politiekorps van Los Angeles. Wanneer hij een onderzoek instelt naar de activiteiten van Van Stretch, een hoge officier die van corruptie wordt verdacht, ontdekt hij een web van wanpraktijken waarbij telkens opnieuw de naam opduikt van Dennis Peck, een ervaren en erg gerespecteerde politie-officier. Amerikaanse politiefilm van Mike Figgis uit 1990. **Zon. 21 feb., VT4 om 22u.**

Het uur van de wolf: Michael Flatley Documentaire over de Ierse sensationele danser Michael Flatley. De in Chicago geboren Flatley, voormalig arbeider en fluitist, brak op overdonderende wijze door na een pauzenummer van 7 minuten tijdens het Eurovisie Songfestival in 1994. **Maan. 22 feb., Ned. 3 om 23u.14**

Ernest Claes In de reeks 'Histories', een documentaire over Ernest Claes (1885-1968), een van de grote vertellers uit de Vlaamse literatuur. Zijn activiteiten tijdens de bezetting waren omstreden; dat mag blijken uit de originele dagboeken en het gerechtelijke dossier die 'Histories' mocht inkijken. **Dins. 23 feb., Canvas om 20u.55**

Dolores Claiborne Amerikaanse film van Taylor Hackford uit 1995. Dolores Claiborne wordt beschuldigd van moord op haar werkgeefster Vera Donovan. 20 jaar eerder werd Dolores ook al beschuldigd van de moord op haar man. De zaak werd destijds geseponeerd... Een beklemmend drama met een geweldige Kathy Bates. **Woens. 24 feb., Canvas om 20u.55**

Wayne's World Wayne en Garth, twee heavy-metal-fans die stilaan tot de categorie 'oudere jongeren' beginnen te behoren, zenden vanuit hun kelder in Aurora, Illinois, een geschifte tv-show uit. Op een dag krijgen zij het bezoek van Benjamin Oliver, een kabelexploitant die hen een show aanbiedt op een commercieel station. Gekke Amerikaanse satire van Penelope Spheeris uit 1992. **Dond. 25 feb., Kanaal 2 om 20u.55**

The Wrong Man Amerikaanse road-movie van Jim McBride uit 1992. Alex Walker is een jonge avonturier die toevallig in een Mexicaans stadje verzeild is. Als hij verdacht wordt van moord, vraagt hij een lift aan het koppel Roger en Missy Mills. De mooie sensuele Mills zorgt al snel voor opgewonden gevoelens bij Walker. Uitstekend drama over een man die op de vlucht gaat voor een moord die hij niet beging. **Vrij. 26 feb., TV1 om 23u.25**

De vlag en de lading

Rudi de Ceuster, directeur-generaal van het persagentschap *Belga*, wordt bedankt voor bewezen diensten. Een opvolger is er nog niet, maar die zal tegen 1 april bekend zijn. Een reden voor het vertrek werd niet opgegeven. In sommige kranten luidde het dat De Ceuster niet kon opschieten met het personeel. Anderzijds was het zo dat de man de jongste jaren puike financiële resultaten kon voorleggen.

Tinky Winky blijft voor discussies zorgen onder *Teletubbie-watchers*: sommigen oordelen dat hij een homo is omdat hij, ondanks het feit dat hij een mannenstem heeft (a) een dameshandtas draagt en (b) paars is.

Vorige week over het hoofd gezien: „Ik heb heel veel respect voor de hele traditie achter dat symbool (AVV-VVK/red.) schuilt. Maar moet dat nog op de voorpagina staan? Is dàt de vlag waarmee we de 21ste eeuw moeten intrekken? Volgens mij niet. Hoe mooi dat AVVK (sic) van de IJzertoren met de boodschap *'Nooit meer Oorlog'* in oorsprong ook is. In het Vlaanderen van vandaag heeft het bovendien een beladen bijklank, want dicht verbonden met het Vlaams Blok waar we ons zo ver en duidelijk mogelijk van distantiëren" aldus Peter Vandermeersch, de nieuwe hoofdredacteur van *De Standaard* in een gesprek met *P-Magazine* van 3 februari jl. En of dat lezers gaat kosten? „Een aantal onder hen – volgens ons onderzoek een 15% (zo'n 11.000/red.) – zal daar zwaar aan tillen."

P. Bolsius

Daisy Van Cauwenbergh verschijnt niet meer alleen als omroepster op het VTM-scherm. Ook Event-TV zal van haar diensten gebruik maken.

Eeuwig, helaas

De eeuwige strijd, maandag 8 februari 1999, VTM

„Een personenwagen en een mastodont is iets anders. Want vrachtwagens zijn mastodonten en daar kan een personenwagen niets aan doen'' aldus een dame uit het 'De eeuwige strijd'-publiek. Eerder hadden we ook al te horen gekregen dat een journalist die bij verslagen van ongevallen met wegreuzen steevast de vetste koppen bovenhaalde zich te buiten ging aan 'nazi-propaganda zoals die tegen de joden'. Altijd een goed argument in discussies!

Dit nieuwe seizoen van 'De eeuwige strijd' belooft weer pareltjes van burgerdemocratie op de veelbekeken beeldbuis te brengen. 'De eeuwige strijd' bestaat erin mensen met een totaal verschillende mening in een minimum aan tijd hun theorieën te laten verkondigen. Het heeft allemaal wat weg van *Jerry Springer*, maar dan met een onvoorzichtige presentatrice. Waar Springer zich veiligheidshalve altijd verschuilt tussen het publiek, gaat moedige Marlène steevast tussen de partijen staan. Het kan de spanning maar ten goede komen.

Vandaag ging het – we zouden u in de emotie van het moment het thema nog onthouden – over 'Truckers, de piraten van de weg?'. De redactie van 'De eeuwige strijd' had traditiegetrouw niet echt veel moeite gedaan en was te rade gegaan bij enkele zelfhulpgroepen en wat oude *Humo*-getuigen. Dat betekent niet dat het getuigenis van mevrouw *Descendre* niet oprecht of niet aangrijpend was. De dame had een kind verloren door onvoorzichtigheid van een vrachtwagenbestuurder.

Mevrouw Descendre deed haar verhaal op een serene manier, maar 'De eeuwige strijd' zou zijn titel niet waardig zijn indien er niet ook wat andere meningen mochten worden gespuid. Iemand opperde om de C-rijbewijzen in te trekken bij een zwaar ongeval. Zoals ook iedere bakker met een muis in zijn meel, zijn zaak failliet laat gaan ... Eigenlijk was het debat, voor zover daarvan sprake, toen al ontaard. Oproepen voor het gebruik van gezond verstand en hoffelijkheid op de weg maakten dat niet meer goed.

Wij, die een meer dan gemiddelde ervaring hebben met het groot wegvervoer, waren geneigd om partij te kiezen voor de aanwezige truckers. Zij malen jaarlijks duizenden kilometers af en kennen de weg en het verkeer als geen ander. Over het algemeen zijn het uitstekende chauffeurs die over een overdosis geduld moeten beschikken om *niet* uit hun dak te gaan. Overtuig u zelf en ga eens kijken aan verkeerswisselaars als die in Kraainem, Wommelgem-Borgerhout en Lummen. Vrachtwagens zullen inderdaad zwaardere ongevallen veroorzaken, maar verrekend op het aantal kilometers – dat is, helaas, het echte leven – zullen de cijfers niet zo dramatisch hoog liggen. Een vliegtuig dat neerstort, krijgt ook altijd de maximale aandacht. En toch is vliegen bijzonder veilig.

In dit loze debat – waarin termen als 'just-in-time-delivery', 'stock' en 'concurrentie' nauwelijks aan bod kwamen - vielen twee personen op. Eén ervan was *Jan Peeters*, de staatssecretaris voor Veiligheid. Hij kwam aanzetten met cijfergegevens waarop Marlène hem als een lulletje rozenwater in de wind zette door aan te dringen op volledigheid. Een tweede keer werd hij voor schut gezet toen een trucker beweerde dat remtesten met geladen voertuigen nog altijd niet mogelijk zijn bij de technische keuring. Peeters' verweer was echt niet overtuigend.

Een tweede vreemde vogel was VLD-senator *Hugo Coveliers* waarvan we vooral onthouden dat hij een naamplaatje – de redactie van 'De eeuwige strijd' leert bij! – droeg waarop 'Politicus-advocaat' stond. Hij zat er 'omdat hij veel verkeersslachtoffers verdedigde'. Zo zijn er wel meer advocaten ...

Wie naar deze luchtledige discussie heeft gekeken, heeft hopelijk ook de tijd genomen voor 'Truckers: een playboy met een stropdas' dat een uur later op Ned1 liep. Het portret dat van de bestuurder in kwestie werd geschetst, was misschien te rooskleurig maar het gaf tenminste de tegenwind die in 'De eeuwige strijd' volledig ontbrak.

Krik

Over dictators

Als ik het goed begrepen heb, pleit W. Degheldere (WIJ, 4 feb. jl., *Wijs beleid*) voor een beleid gevoerd door mensen die „het land doelmatig leiden zoals een succesvol zakenman dat zou doen". Wie die mensen aan de top moet brengen, zegt hij er niet bij, maar zijn verwijzing naar 1933 spreekt wel boekdelen. De wijze man die het toen voor het zeggen kreeg, heeft immers binnen de kortste keren de parlementaire democratie afgeschaft en door een dictatuur vervangen. 't Is wel ironisch dat uitgerekend lezer Degheldere, die met de regelmaat van een klok zijn mening in een partijblad kan ventileren, voor een sterke man pleit en dus voor het opdoeken van democratische partijen en partijbladen.

Een paar vragen maar:

1. Kan W. Degheldere mij een voorbeeld geven van een sterke man wiens beleid niet vroeg of laat ontaardde in „nadelen" zoals hij het eufemistisch noemt?
2. Is hij misschien vergeten dat het beleid van de „wijze zakenmannen" bij de Kempense mijnen en bij Cockerill ook geen onverdeeld succes was?
3. Weet meneer Degheldere niet dat het verschil van mening tussen groepen mensen, al dan niet verenigd in partijen, essentieel is voor een democratie en dat precies die democratie er zich garant voor stelt dat hij vrijwel wekelijks kan schrijven wat hij wil?
4. Heeft hij er enig idee van wat er zou gebeuren als men de staatshuishouding zou runnen met de regels waarmee men een bedrijf bestuurt? Hij moet toch weten dat „doelmatig beleid" in een bedrijf o.a. inhoudt dat men saneert en rationaliseert o.w.v. het winstprincipe. Hoe ziet hij dat gebeuren in „verlieslatende sectoren" als gezondheidszorg, openbaar vervoer, onderwijs, Sociale Zekerheid, cultuur enz.?
5. Hoe rijmt meneer Degheldere „het afschaffen van de politiek" met zijn pleidooi voor een „succesvol doelmatig beleid zoals een zakenman dat zou doen"? Is dat laatste dan geen vorm van politiek?
6. Denkt meneer Degheldere echt dat „haatprincipes", „beloften", „geschenken" en „eigenbelang" typisch zijn voor politieke partijen? Welke sterke man heeft zijn volk niet beloofd het op te stuwen in de vaart der volkeren? Welke dictator heeft zich niet persoonlijk verrijkt? En is elke dictatuur niet gebaseerd op een vijandbeeld?

Ik stem al mijn hele leven voor de Volksunie, maar als WIJ een brief van dergelijke strekking meent te moeten publiceren, interpreteer ik dat als een officiële goedkeuring van de inhoud ervan en zal ik mijn stemgedrag moeten herzien.

Arnold De Schrijver,
Halle

Naschrift. Wat de mening van de redactie aangaande „goede dictators" betreft, verwijzen wij naar het artikel *Perverse gedachten* (WIJ, 4 februari jl., blz. 1).

Van Peel

De commissie *Staatshervorming* van het Vlaams parlement heeft onder leiding van Johan Sauwens, na jaren werk, een overeenkomst bereikt omtrent deze zo belangrijke materie. Althans tussen de fracties van VU-VLD-CVP.

Eén dag lager komt CVP-voorzitter Van Peel echter al zeggen dat de partij zich door die consensus niet gebonden acht. Dat weten we dus weer, moeten het goed onthouden en verder bekendmaken.

Voor de zoveelste keer zal de CVP dus weer zijn beproefde techniek gebruiken: op meerdere paarden wedden, d.w.z. enkele mandatarissen radicaal Vlaams laten doen, maar als puntje bij paaltje komt een vertragend „afgekookt" standpunt innemen. De kastanjes laten uit het vuur halen door anderen en slechts op de wagen springen als die goed aan het bollen is en verder aan de kant blijven staan.

De grote machtspartij verkiezen boven de kleinere partij met duidelijke doelstellingen, alleen omwille van de macht en invloed is dus niet terecht.

De VU versterken heeft in 't verleden al herhaaldelijk positief resultaat opgeleverd.

Het zal ook nu niet anders zijn.

Herman Van den Abbeele,
Schoonaarde

Vernieuwen, is de boodschap

Als ik in die grote congreszalen kijk, via de TV, dan stoort het mij hoe langer hoe meer dat de wereld haast uitsluitend wordt geregeerd door mannelijke leden van de wereldbevolking.

Wat lacht mij toe op blz. 8 van WIJ (28 jan. '99)? Een foto van een vrouwelijke honderdjarige, gevierd door zeven... mannen. Ik vind Patrik Vankrunkelsven en Vic Anciaux ook toffe gasten en hoop niet te hoeven wachten tot ik honderd word om eens een babbeltje met hen te kunnen slaan maar zit er dan in dat *bewuste* gemeentebestuur of OCMW geen enkele vrouw? Waarom werd er zelfs niet even een *verzorgster* bijgehaald om de foto wat „evenwichtiger" te maken?

Op de redactie van *WIJ* was er waarschijnlijk geen man die opmerkte wat mij (als vrouw) natuurlijk wél in het oog springt. Komaan, jongens! *Vernieuwen*, is de boodschap. Ook met daden...

Dan gaan we naar blz. 12 van hetzelfde nummer. Cultuur. Het is grandioos hoe Marc Platel de vergelijking trekt tussen de gebeurtenissen anno 1955 en nu, vierenveertig jaar later. „Het ging (gaat) maar flauwtjes met de Vlaamse beweging". Als afsluiter richt hij de aandacht op het feit dat het allebei Waalse ministers waren die het in Vlaanderen voor het zeggen hadden in verband met het openen en sluiten van de kadettenschool in Lier. Toen en ook nu nog... Meer hoeft dat dus niet te zijn om te begrijpen... Als ik de titel „Veel gepraat!" van dit veelzeggende verslag lees, dan denk ik natuurlijk aan het spreekwoord „Veel geblaat en weinig wol". (...) Ik wil Marc Platel (en alle andere voorvechters) hiermee een hart onder de riem steken. Om mij wakker te krijgen was er heel wat nodig maar ik ben beslist niet de enige die uit de apathie geraakte. Het Vlaamse gevecht dat mensen zoals Platel al zolang voeren is dus niet vruchteloos geweest.

Mady Vermeulen,
Heusden-Zolder

Vakbondsverkiezingen

Ik waardeer het ten zeerste dat Annemie Van de Casteele een parlementaire vraag stelt over de manier waarop bij ons de vakbondsverkiezingen in de privé-sector nog altijd worden gehouden (WIJ, 4 feb. jl.).

Namelijk met exclusieve deelname van de drie gekende vakbonden, ook wel eens genoemd met hun politieke kleur.

Reeds in de zestiger jaren waren deze praktijken gekend en werden ze ook aangeklaagd.

Deze monopoliepositie mag immers niet in vraag worden gesteld.

Maar in de overheidssector is de sociale bekommernis nóg groter. Daar zijn vrije vakbondsverkiezingen al 40 jaar een groot en onbespreekbaar taboe.

Die werden er eerst (in 1959) opgeschort, pas 4 jaar na de eerste en ook jongste verkiezingen in deze sector, „omdat het syndicaal statuut aan herziening toe was".

Na 25 jaar was het zover: in 1984 was een „nieuw" statuut klaar, het voerde het begrip *representativiteit* in, op maat van voornoemd trio. En aangezien de liberalen deel uitmaakten van de regering, slikt hun eigen vakbondje zijn jarenlange eis voor verkiezingen maar in; de jobs kwamen er aan.

Zelfs na de grote personeelsverschuivingen, vnl. door de opeenvolgende staatshervormingen, is sociale democratie nog geen punt van eer.

Niettemin mogen we ons gelukkig prijzen met een landje waar deze vakbondsbonzen en hun acolieten in hun eigen bond, in de media en ook al op straat anderen lessen in burgerzin kunnen blijven geven.

Eddie Favoreel,
Brussel

Delcroix

De heer Leo Delcroix stelt zich niet meer beschikbaar voor een lijst bij de volgende verkiezingen. Maar – dixit hijzelf – zal hij wel als gecoöpteerd senator worden opgevangen!

Is een coöptatie niet bedoeld om iemand, die op een lijst kandideerde, en zich onderwierp aan het oordeel van de kiezer, maar als een door omstandigheden „uit de boot gevallen waardevolle persoon" terug in het Parlement op te nemen?

Is Delcroix waardevol? Blijkbaar wel?

Want bij de CVP moet men toch erg schrikken en beven voor Leo Delcroix, die waarschijnlijk *alles* van de interne keuken van de partij wéét en dus gevaarlijk kan/zal worden. En daarom langs achterpoortjes terug aan de slag kan.

Voor de CVP is dat toch „oude politieke cultuur", vermits Delcroix, toen hij voor de éérste keer in het Parlement kwam, er óók als gecoöpteerd senator belandde, en dan maar onmiddellijk minister van Landsverdediging werd. Toen óók al van de schrik?

Is bij de CVP het zovéélste schandaal in aantocht?

Klara Hertogs,
Turnhout

Beaulieu

Eigenlijk een grappige situatie. De Vlaamse Gemeenschap heeft géén geld om haar eigendom, het kasteel Beaulieu, te restaureren. (WIJ, 11 feb. jl. - *Beaulieu: 75 jaar afbraak*). De reden? Omdat herstel te duur is door de loonlasten van 55% die de gulzige centrale overheid heft. Niet wat de werknemer in handen krijgt! Er is géén mens die dit nog beseft, alhoewel werkloosheid en verwaarlozing alleen aan de grond liggen van dit beginsel. Het is zo erg dat afbreken van al het moois van vroeger en er een afzichtelijk bakbeest zetten in beton, flink goedkoper is. Aangezien de economie de wetten dicteert en altijd wint, is daar niets tegen te beginnen. Zeker niet door de politiek. Die kan alleen de basis scheppen dat de bewaring van historisch erfgoed opnieuw te betalen is. Vergeet daarbij dat een drastische loonlastverlaging in de kering een terugwinning, aan bijdragen en het verminderen van steun, zou veroorzaken. Het bedrag van gederfde inkomsten en steun bedraagt momenteel 900 miljard. En dan is er géén geld voor "Beaulieu". Verkoop het dan liever voor één symbolische frank aan iemand die het volgens normen wil restaureren. Of is dat wegens de loonkosten een giftig geschenk?

Willy Degheldere,
Brugge

Fortis

Uit de kranten verneem ik dat de ASLK voortaan als Fortis-bank/Fortis-banque door het leven zal gaan. Of dit het gevolg is van de brievenactie die WIJ heeft georganiseerd, weet ik niet. Zeker is dat bedrijven en zeker deze die publieke diensten verlenen en dus klantvriendelijk moeten zijn, zeer gevoelig zijn voor dergelijke acties. Mag ik u dan ook aanraden de Vlaamsonvriendelijke bedrijven met brieven te blijven bestoken. Want als wij het niet doen, wie doet het dan wel?

Jan de Laet,
Antwerpen

P.S. De redactie ontvangt graag brieven van lezers. Naamloze, scheld- en smaadbrieven gaan de scheurmand in. De redaktie behoudt zich het recht voor brieven in te korten en persklaar te maken. Brieven worden voluit ondertekend, tenzij de schrijver verzoekt initialen te gebruiken.

De Britse Labour-regering was van plan de zogenaamde deserteurs in de Eerste Wereldoorlog in ere te herstellen. De militaire administratie heeft zich daar uiteindelijk tegen verzet. Ook de Belgische regering acht een dergelijk moreel eerherstel niet noodzakelijk. Dat blijkt uit een antwoord van Justitieminister Tony Van Parys (CVP) op vraag van VU-kamerlid Geert Bourgeois.

In de literatuur over de Grote Oorlog heeft men het vaak over de 'sublieme deserteurs'. Deze lichtten o.m. vooraanstaande Vlamingen in het bezette gebied over het lot van de Vlamingen achter het front in. Daartegenover waren er de gewone deserteurs. Ze werden hier en elders terechtgesteld om het moreel van de troepen op peil te houden. WIJ

Wanhoop leidde tot desertie

Verleden zomer werd in de Westhoek de 80ste verjaardag van de *Slag om Passendale* en de 70ste verjaardag van de inwijding van de *Menenpoort* in Ieper herdacht. Op de Menenpoort staan de namen van Britse soldaten die tijdens WOI sneuvelden en op geen individuele begraafplaats konden rekenen. Sommige Britse soldaten kregen niet eens vermelding op de Menenpoort. Het waren deserteurs, eertijds voor het oog van de vijand door een Britse kogel gedood en nadien uit de archieven van de Grote Oorlog geschrapt.

EERHERSTEL

In Groot-Brittannië gaan er sinds enige tijd stemmen op om de 307 deserteurs van WOI in ere te herstellen. Daartoe dienen de dossiers ter zake heropend worden. De voormalig Britse premier en conservatief *John Major* moest daar niet van weten. Major achtte een postuum eerherstel voor de deserteurs onverantwoord. „*Het gaat niet op zoveel aandacht te besteden aan soldaten die misschien toch hun kameraden in gevaar hebben gebracht, terwijl zoveel van die kameraden op een heldhaftige manier zijn omgekomen.*" De huidige Britse en sociaaldemocratische premier *Tony Blair* verwierp deze redenering. Reeds in 1997 diende Labour-parlementslid *Andrew Mackinlay* in het parlement een wetsvoorstel in, de *Pardon Act*. Daarin stond dat de 307 Britse deserteurs onverwijld eerherstel moesten krijgen. De oorzaak van desertie wordt vandaag hoofdzakelijk in de schoenen van de legeroversten gelegd. Deze zouden tot de executie overgegaan zijn om in het heetst van de strijd het moreel van de troepen hoog te houden. De aanklagers stonden onder stress, veroorzaakt door bloederige momenten zoals tijdens de *slag aan de Somme* of de *slag bij Ieper* en de reactie hierop van de soldaten. Velen onder hen konden de bloedbaden nog nauwelijks verwerken, kwamen daardoor onder hevige stress te staan en leden aan wat noemt 'posttraumatische stressaandoeningen'. Deze wanhoop vormt een verklaring voor desertie, net zoals slaapgebrek, uitputting, ontbering en vooral de dramatische gevolgen van gasaanvallen. De toenmalige legerleiding hield met deze werkelijke oorzaken van desertie geen rekening. Ze was vooral bevreesd dat anderen zouden volgen en besliste om het moreel van de troepen te herstellen 'een voorbeeld te stellen'. De executies konden, hoe cynisch ook, daartoe bijdragen. Zo valt het op dat precies na de meest afgrijslijke oorlogsmomenten desertie met executie werd bestraft. „*Niet het gedrag van individuen, maar wel de positie van het leger bleek op dat moment de motivering om de doodstraf uit te spreken.*" Zo vertelt *Piet Chielens* in een bijdrage van *De Morgen* (12 juli 1997).

VERBORGEN AGENDA

Chielens is coördinator van het Ieperse Oorlogsmuseum *In Flanders Fields*. Samen met de Brit *Julian Putkowski* bereidt hij een boek *Worthless soldiers* of *Soldaten zonder waarde* voor dat zowel hier als in Groot-Brittannië zal worden uitgegeven. Beide onderzoekers gingen niet enkel op zoek naar de werkelijke oorzaken van desertie, maar ook naar de wijze waarop berechting plaatsvond. De meest normale regels van de rechtspraak, zo stellen de onderzoekers nu reeds vast, werden niet gerespecteerd. De beschuldigden konden hun verdediging niet voorbereiden, sommigen kregen niet eens juridische bijstand, getuigen ten ontlaste konden zelden worden opgeroepen, want ofwel waren ze dood, lagen ze in het ziekenhuis of waren ze intussen naar een andere eenheid overgeplaatst.

Redenen te meer dus om de deserteurs in ere te herstellen, zo dacht de Britse Labour-regering er ook over. Wat blijkt vandaag? Het Britse parlement is er niet in geslaagd de *Pardon Act* goed te keuren. De reden daarvoor, zo vertelt Chielens aan de redactie, heeft vandoen met een 'verborgen agenda'. „*De Britse minister van Landsverdediging Reid heeft weliswaar de dossiers opgevraagd, maar naderhand besloten om de deserteurs niet te rehabiliteren. Naar mijn mening en deze van collega Putkowski is het militair establishment en de Britse regering als de dood voor de financiële gevolgen van een eventueel eerherstel. Als dit op basis van psychologische oorzaken wordt toegekend, en het staat vast dat deze reden voor 1/3, misschien zelfs de helft van de deserteurs gold, dan betekent dit niet anders dat er destijds gerechtelijke fouten zijn gemaakt. Voor de Britse regering houdt dit een gevaarlijk precedent in. Want de gerechtelijke dwaling, als gevolg van het niet inschatten van psychologische oorzaken, zou ook ingeroepen kunnen worden voor de deserteurs tijdens WOII, de Falklandoorlog of de kritiek die is ontstaan naar aanleiding van het Golfoorlogsyndroom. Duizenden zouden aldus schadeclaims bij de burgerlijke rechtbanken kunnen indienen. Daar zijn de verantwoordelijken als de dood voor. Het eventuele precedent, met alle financiële gevolgen vandien behoort dan ook tot de verborgen agenda.*"

BANG EN OVERVERMOEID

In zijn boeiend boek *Zeg mij waar de bloemen zijn* (1988, Davidsfonds/Leuven, 237 blz.), haalt auteur *Gaston Durnez* getuige *Gesar Verbeemen* aan die zich tevens afvroeg of de executie van Belgische soldaten tijdens WOI niet tot „*afschrikwekkend voorbeeld moest dienen voor vele anderen die, oververmoeid en bang voor het aanstormende geweld door de knieën dreigden te gaan.*"

In september 1914 werden twee Vlamingen door de Belgische legeroverheid tegen de muur gezet en neergeschoten. Beiden hadden, al dan niet bewust van hun fout, hun wachtpost verlaten zodat de Duitsers een schuur konden overvallen. De executie gebeurde vlak voor de *Slag bij Antwerpen*, op een moment dat er hevig paniek heerste in het Belgisch leger. Steeds werden de soldaten terechtgesteld wanneer hevige gevechten losbarstten, eerst in Antwerpen in september 1914, een maand later in Nieuwkapelle, Nieuwpoort en Pervijze en een jaar later in Ieper. Ook hier geldt de hypothese dat niet zozeer de daad van het individu, maar de positie van het leger de beslissing tot executie heeft bepaald.

(evdc)

Nauwelijks Nederlands

Op vraag van VU-kamerlid *Geert Bourgeois* deelde minister van Justitie *Tony Van Parys* (CVP) mee dat in België gedurende WOI 12 militairen wegens desertie werden gedood.

Bourgeois vroeg de minister ook of de gerechtelijke procedures van de terechtgestelden in het Frans, dan wel in het Nederlands verliepen. „*Aan de hand van de taalkeuze van de betrokkene kan een onderscheid worden gemaakt tussen procedures die in het Frans of het Nederlands werden gevoerd, al is het materieel onmogelijk alle dossiers op dit punt na te gaan.*"

Van negen geëxecuteerden konden specifieke gegevens vrijgegeven worden. 6 van de negen konden als Nederlandstalig worden beschouwd, twee als Franstalig en van 1 persoon was het taalregime niet gekend. Opvallend is dat vier personen uitdrukkelijk een Nederlandstalige procedure aanvroegen. Nochtans verliepen bij drie onder hen de debatten ter zitting volledig in het Frans. De andere kreeg een behandeling in het Nederlands, maar het gerechtelijk onderzoek verliep volledig in het Frans, net zoals de getuigenverhoren. En zelfs al werden de debatten in het Nederlands gehouden of werden enkel de verhoren van de betrokkenen in het Nederlands afgenomen, dan nog is het lang niet zeker of de advocaat van de beschuldigde het Nederlands machtig was. Daarover kan niet anders dan ernstige twijfel rijzen. Ten aanzien van alle Nederlandstalige geëxecuteerden, gaf de minister aan dat het taalregime van de raadsman 'niet gekend' is of dat het niet zeker is of de raadsman het Nederlands beheerste. Werd voor de Nederlandstaligen een genadeverzoek ingediend of werd er in hoger beroep gegaan, dan verliep dit telkens in het Frans...

Alleen al rekening houdend met het feit dat de rechten van de verdediging niet gerespecteerd werden, zou een collectief en postuum eerherstel van de geëxecuteerden op zijn minst overwogen moeten worden. De minister zei dat de Belgische regering daar niet aan denkt.

(evdc)